

Ахтамкули

Бошида
осмон айланар

Ахтамкули

Бошилда
осмон айланар

Рустам ака!

Доил қувонг
Бундан қувнашчб

руштинг зтеч
Тунгман

[Handwritten signature]

Ахтамкули
[Handwritten signature]

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
11817
Tashkent IAU
AXBOROT-RESURS MARKAZI

УЎК: 821.512.133 - 1

КБК: 84(5Ў)7

A90

A90 **Ахтамқули**

Бошимда осмон айланар: шеърлар / Ахтамқули.
– Тошкент: Akademnashr, 2014. – 112 б.

УЎК: 821.512.133 - 1

ISBN 978-9943-4298-2-6

КБК: 84(5Ў)7

Ҳассос шоир Ахтамқулининг мазкур китобга жамланган шеърларида Ватан тарихи, Она юрт шазни, аجدодлар руҳи, инсонлараро меҳр-муҳаббат ва шахс камолоти каби шеъриятнинг мангу мавзулари ўзига хос оҳангларда куйланган.

ISBN 978-9943-4298-2-6

© Ахтамқули
«Бошимда осмон айланар», 2014
© «Akademnashr», 2014

БОШИМИЗДА ЙЎРФАЛАЙДИ ОЙ

Бобом қўлимдан тутди. Баландга чиқдик. Баландлайвердик... Бошим осмонларга тегай деб қолди.

– Бошингни сал қуйи сол, болам, нима бўлганда ҳам, тоғ йўли, хатардан холимас, – дея уқтирди бобом. Яна юқорилайвердик. Қуёш оғиб, бошимизда ой йўрғаларди. Қирлар пастлашди. Чўққилар бизга пешвоз чиқди. Баландларга чиқиб борган сари ўзимни ниҳоятда ожиз ҳис этдим. Борлиққа ажиб тус берган қудратли Эгамнинг яратиқларига қойил қолдим. Бобом яна танбеҳга ўтди:

– Лаллайма, болам, йўлингга ҳушёр бўл!.. Илон изидек биланглаб кетган йўлнинг поёни қаердалигини билмасдим. Тонг отди. Олдимиздан улкан боғ чиқди. Важоҳати тоғлардан баланд хизрсифат киши бизни улкан боққа бошлади. Боғмисан боғ эди-да у. Дастурхон меваларга тўлди... Сухбатни тинглаб дарҳол илғадим, жуда баланд эди у одам. Менга савол билан юзланди. Жавобига минғирлаб қолдим.

– Касалмисан? – деди ачиниб. – Овозингни кўтариб гапир, баланд сўзлар баландда одам...

Кейин қанча шамоллар эсди... Оптимиздан дарё дод солди. Пастлашдик... Менга далаларим қучоғин очди. Ҳисобсиз эгатлар байтларимга айланди. Уларнинг поёнига етолмай юрдим. Тупроққа дил бердим.

Баҳор келиши билан тупроқ иси димоғимни қитиқлайверди. Ундан куч олдим. Қўрганларим, эшитганларим, топганларим – бари ҳикматга айланди. Ғўзаларни ора-лаб, шудгорларни қоралаб дил ёздим. Кимдир ёзганларимга маҳлиё бўлди. Зўрсан дея ижодимни кўкларга кўтарди. Холис баҳога ишониб яна юқориладим. Бу

гал ёнимда бобом йўқ эди. Йўлим гуллаётган шаҳарга тушди. Боши кўкларга етган биноларга ҳавасим кетди. Шодлигимни яширолмадим. Пурвиқор тоғлар, бепоён далалар, салобатли боғлардан йиққан дуру жавоҳирларимни йўлхалтамга солдим. Отимнинг жиловини катта майдонга бурдим. Чавандозлар кўплигидан эсанкираб қолдим. Уларнинг қўлларида «ўғри чилвир» ёнида фирром ҳайбаракаллачилари борлигини пайқадим. Фирром ўйин... Улоқни ношуд чавандозга тутқазиб унинг ортидан ҳаллослаб югураётган ёнчиларга ачиндим. Бобомнинг зотни ҳалол айириш керак деган панди ёдимга тушди. Отимнинг сағрисиға қамчи урдим.

Баланд бўлгим келяпти, бобо...

*Осмон қолди, биз кетдик, бобо,
Йўл йўқ экан адашганларга.
Искандарнинг аччиқ қисматин
Айтдим дунё талашганларга...*

Элик газал

Гулни ўпиб юзин намладим,
Ёногидан согинч жамладим,
Кўзларимда газал дамладим,
Баҳор мени қутлашга келди...

ЮРТИМНИНГ ЭРК, ОЗОДИ СИЗ

(Ўзбекистон Ғаҳрамонларига)

Сиз буюк Соҳибқироннинг сарбаланд авлодисиз,
Эзгулик дунёсини забт айлаган зурёди Сиз.

Эл кураш майдонида алпларга йўл бергай ҳануз,
Донғи кетган паҳлавонлар масканин Дилшоди Сиз.

Тоғларим кўксиди тордек янгратар темир йўлин,
Орзиқиб ҳазрат Навоий куйлаган Фарҳоди Сиз.

Нур сочиб чиққан қуёш босгай иморатларга юз,
Ғар гиёҳ тимсолидан ранг излаган Беҳзоди Сиз.

Авлиёлар руҳи покин шод этиб ғар лаҳзада,
Кечмагай ҳеч бир кунингиз яхшиларнинг ёдисиз.

Бебаҳо тупроғимизнинг тинчлигин ўйлаб мудом,
Шерюрак посбонларимга раҳнамо Бунёди Сиз.

Дил ёзиб чопгай ғазаллар завқидан Ахтамқули,
Байтларим парвозию юртимни эрк, Озоди Сиз.

БОБУР

Кезиб от устина оламни ҳайрон айлаган Бобур,
Юрак девонида борлиқни бўстон айлаган Бобур.

Узолмай кўнглини пинҳона ёнгай Андижонидан,
Берилган умрини ҳурликка қурбон айлаган Бобур.

Муҳаббат айрилиб кетмоқда, оҳ, Хонзодабегимдан,
Қамални изтироб чўғида бирён айлаган Бобур.

Тилинган бир тилик қовун каби нозланса чиққан ой,
Сезиб юрт тафтини соғинчни сайҳон айлаган Бобур.

Адолат қасрига ёдномасидан эҳтиром айлаб,
Хиёнат тигидан ўртанса афғон айлаган Бобур.

Асов йўлбарс каби йўлбошчиликдан толмаган ул зот,
Чиқиб ўзбекни олам аҳлига хон айлаган Бобур.

Замонлар қаъридан Ахтамулига бир нидо келгай:
Буюк миллатни номин элга дoston айлаган Бобур.

* * *

Назм гулзорида кўнгил ёзишни ихтиёр этдим,
Асов байтларни соғинчининг булоғидан шикор этдим.

У гул ҳуркак кийик янглиф келиб қошимга ўлтирса,
Куюк кўксимни тоғ айлаб, дилимни лозазор этдим.

Ҳамал пинҳона кўз сузса, ясангай ухلامасдан боғ,
Ғазалзорлар аро чопдим, юракларни баҳор этдим.

Қаранг афтода булбулни, наволаб излагай гулни,
Анинг озода ишқидан ўзим ҳам ифтихор этдим.

Далам домонидан ялпиз чиқиб йўлимга кўз тиккай,
Қиқирлаб оқса анҳорлар, у гулшанни хумор этдим.

Менинг битганларим – қақнус қанотидан сочилган нур,
Ватан, тинчингни опичлаб уларни кўзтумор этдим.

Бу ишқ уммонида йўл топмаган Ахтамқули менман,
Қароғинда қарор излаб қаламни беқарор этдим.

* * *

Ўргилиб ҳар тонг қуёш борлиқни ёд айлаб чиқар,
Тоғларим пештоқидан кўнглимни шод айлаб чиқар.

Оташидан она юрт роҳатланиб тургай чунон,
Яшнаган боғлар аро меҳрин зиёд айлаб чиқар.

Субҳидам кўнгил ёзиб олисга учган қушларим
Тинчлигим қўрғонидан мушқулкушод айлаб чиқар.

Товланар олтин каби пайкалда буғдойзорларим,
Эзгулик хирмонидан ҳосилни бод айлаб чиқар.

Кўзларим гуллаб кетар соғинчларим карвонида,
Байтларим пинҳона дил мулкин ҳаёт айлаб чиқар.

Куз далам домонини олтинга тўлдиргай кезиб,
Ҳар гиёҳнинг хизматин зарҳал баёт айлаб чиқар.

Сен ғазал гулзорида мардона юр, Ахтамқули,
Шодлигингни ер юзи минг куллиёт айлаб чиқар.

* * *

Нечун оламга сиғмас, бу дилим фарёд этиб кетгай,
Қувончим манзилин вайронаю обод этиб кетгай.

Қароликлар қуёшимни қаро тунда қамал қилса,
Қалам қалбимда куйган сўзларим озод этиб кетгай.

Ҳаёт девоналарга бой, дедим, девоналикдан кеч,
Давр девони бошимдан учишни ёд этиб кетгай.

Юлиб умримни юз минг йўл асрлар қошига чопди,
Фигон даштида оҳимни сўровсиз бод этиб кетгай.

Азонда Ҳақни фармонин адо айлашга чоғлансам,
Хаёлим қўмсаган ишқни лаин барбод этиб кетгай.

Юрибман дорда лангарсиз тамошабинга қўз тикмай,
Йиғилган синчилар ҳар дам изимдан дод этиб кетгай.

Бу кун Ахтамқули кўкка юракнинг чодирин тикди,
Муҳаббат аҳлига ишқдан қаср бунёд этиб кетгай.

АЗИМ ДАРЁСИ БОР ЮРТДА

*Узоқ йиллардан буён сув хўжалиги
соҳасида фаолият юритиб келаётган
фидоий инсон Абдугани ака Сангиновга*

Дилим дарёланиб тошгай азим дарёси бор юртда,
Мисилсиз ҳар сиқим тупроғининг шайдоси бор юртда.

Қуёш чўмилтирар элни, муҳаббат боғлагай белни,
Яратган кўрсатар йўлни, ишонч имлоси бор юртда.

Кечар оромидан ой ҳам, тинаркан тентираб сой ҳам,
Топилмас ғам олар жой ҳам, қувонч дунёси бор юртда.

Симиргай кўзларим ёғин, соғинган кекса муз¹ тоғим,
Суюк боболарим боғин безар сарпоси бор юртда.

Тўлибдур Тўполон дарё, куюнчак безиён дарё,
Ўтар давру замон дарё, меҳр савдоси бор юртда.

Ниҳолар куйсалар ғамгин, ёнар Абдугани Сангин,
Берар тупроққа дил рангин, куюк саҳроси бор юртда.

Кечар Ахтамқули куздан, илиқ нур кетмасин юздан,
Ёмонлиқ қолмагай биздан асл пешвоси бор юртда.

¹ Пиряхтоғ.

* * *

Ҳамал кўнгил ёзиб пинҳона келди,
Шамолнинг кафтида мастона келди.

Наводил тонг билан уйғонди борлиқ,
Қувончим қувлаган Райҳона келди.

Турар бодомгинам кўнглимни овлаб,
Баҳордан эртaroқ Сурхона келди.

Тўзиб гулкосаларда гул хаёлин
Асалгир элчилар парвона келди.

Ясангай нур сочиб турган маконим,
Замонлар қаъридан афсона келди.

Ватан гулзорида сархуш югурсам,
Болам деб қалби қайноқ она келди.

Бу кун Ахтамқули суйган заминга
Ҳумо Наврўз билан дўстона келди.

АСЛ ПОСБОНИСИЗ ЮРТНИНГ

Адолат қасрини қурган буюк инсони Сиз юртнинг,
Севиб тупроғини гул айлаган боғбони Сиз юртнинг.

Қўриб ақлимни лол этган, қуёш домонига етган,
Жаҳон аҳли кўриб кетган ишонч қўрғони Сиз юртнинг.

Ватан озодлигин куйлаб, анинг ободлигин сўйлаб,
Улуснинг шодлигин ўйлаб суюк Султони Сиз юртнинг.

Гузор, Бойсун ва Қумқўрғон, олар водийга йўл доvon,
Темир йўллар аро карвон, борар сарбони Сиз юртнинг.

Қолибдур анда жоним деб, менинг бир бурда ноним деб,
Азизсан, ломаконим, деб ёнар арслони Сиз юртнинг.

Муҳаббат йўл диёнатга, раҳм қилмас хиёнатга,
Элин бошлаб матонатга асл посбони Сиз юртнинг.

Менинг кўнглим эрур тоғдай, баҳорда яшнаган боғдай,
Дедим кам қанча ардоқлай, ажиб достони Сиз юртнинг.

Киши, Ахтамқули, жондан, Ватанни суйса иймондан,
Топар бахт Ўзбекистондан, таянч қўрғони Сиз юртнинг.

30.01.2013

* * *

Қоматингни гул десам, гулзор мендан рашк қилур,
Чарх уриб бошингда ой бедор мендан рашк қилур.

Йўлларингга бош қўйиб жондан жудо қилгай ўзин,
Майсалар пойинг ўпиб абгор мендан рашк қилур.

Дил олиб, дил бермаган девоналар бозорига
Дил сўраб борган эдим, дилдор мендан рашк қилур.

Чархи кажрафтор ишимни ўнгидан келтирмагай,
Байтларимни шоири дарбор мендан рашк қилур.

Кўзларим ёгин ялаб қалбимга йўл топган «илон»,
Лоф уриб содиқлигин мурдор мендан рашк қилур.

Дардлашай деб гоҳида тоғларга ёлворгим келур,
Этмасин деб қўрқаман сангсор, мендан рашк қилур.

Бўлса жон Ҳақ ҳукмида, Ахтамқули, кимсан ўзи?
Ўртанурман, ул рақиб бекор мендан рашк қилур.

* * *

Сиз Ватан гулзорининг ҳар онидан огоҳ бўлинг,
Жон турар гул кафтида, паймонидан огоҳ бўлинг.

Лаҳзалар қайноқ ҳаёт завқин юракка этса жо,
Майсазорда қувлашиб пайҳонидан огоҳ бўлинг.

Боғланиб йиллар билан ўтган умр карвонига
Эзгуликдан йўл тилаб, тўзонидан огоҳ бўлинг.

Она юрт – офтобдаин кўнгилга кўчган ўтли сўз,
Беғубор бўлсин мудом, осмонидан огоҳ бўлинг.

Кўкни нур бирлан чайиб оламини хушнуд айлаган
Коинотнинг Соҳибин фармонидан огоҳ бўлинг.

Сирлашиб борлиқ билан бахт боғида кезган маҳал
Ҳар гиёҳдан ранг олиб, армонидан огоҳ бўлинг.

Йўллагай Ахтамқули сўз лашкарин тинчлик томон,
Мавжланиб турган юрак уммонидан огоҳ бўлинг.

* * *

Укам Гофирга

Тоғларимни соғиниб дил бўлди қон, отамга айт,
Кўзларимдан кетмаган булбулзабон отамга айт.

Боғларим қир бағрида пинҳона кўкка айтди роз,
Тик туриб чарх остида бермоқда жон, отамга айт.

Мункайиб кўз нурию умрин йўқотганларга боқ,
Айрилиб дунёсидан чопгай чунон, отамга айт.

Кўмилиб кетди Карим мерганни кўҳна милтиғи,
Оҳулар оҳ чекмагай бундан буён, отамга айт.

Онамиз кўз ёшини ичган ниҳоллар яшнагай,
Изладим даргоҳидан бир бурда нон, отамга айт.

Тунлари сўз жангида рангсиз адо бўлгай қалам,
Билдирар танҳолигим тақдир шу он, отамга айт.

Бори-йўғим тўртта шеър, бошимда битмас бошпана,
Омадим ҳеч чопмагай борсам қаён, отамга айт.

Байтларим, Ахтамқули, гуллайди кўнгили боғида,
Ҳосилин бермоғи ҳам бир кун аён, отамга айт.

* * *

Топмадим дил тинглаган, фатвоси куйсин шеърни ҳам,
Фамларимга ғамгусор дунёси куйсин шеърни ҳам.

Тунда қалб гулзорининг юлғичларига тўқнашиб
Ўон булар битганларим, саҳроси куйсин шеърни ҳам.

Учмаса олам аро оҳимни куйган зарраси,
Етмасам поёнига, имлоси куйсин шеърни ҳам.

Дил сўраб пинҳона ҳеч девоналикдан толмадим,
Бой бериб қўйган умр савдоси куйсин шеърни ҳам.

Кел илондек тўлғаниб тургувчи байтлар қошига,
Бир ғазал шайдосиман, шайдоси куйсин шеърни ҳам.

Англамай ўлсин қалам сўзларга қул айлаб мени,
Элга қилгандек мазах сарпоси куйсин шеърни ҳам.

Ёнмасанг, Ахтамқули, дилларни ёндирмоқ учун
Қасрига ўт қўй бориб, ғавғоси куйсин шеърни ҳам.

* * *

Тун ёқиб юлдузларин, бошимда осмон айланар,
Кўзларим гирдобида дунёи сарсон айланар.

Майдалар соғинчларим онамга дил ёзган ҳаёт,
Томиримда ранг йиғиб турган куюк қон айланар.

Уйқудан сесканди тоғ, пинҳона қасд қилгач ҳилол,
Борлигин айлаб адо кўксида вулқон айланар.

Дардларимни ун қилиб йилларни тегирмонида,
Байтларим бўй бермаган минг битта исён айланар.

Ишқ амал савдосида бозоримиз бўлган касод,
Қисматимни сарҳисоб этгувчи ҳар он айланар.

Боғларимга ўт қўйиб умримни қувлаб кетди куз,
Чарх уриб кулбам аро унсиз зимистон айланар.

Ўртаниб, Ахтамқули, кездим юрак довоида,
Сўз сўраб келган ғариб ёнимда гирён айланар.

* * *

Майдаловчи майдалайди, майда, майда, майда-ё,
Майдакашлар майдалашгай, кўкси тоғлар қайда-ё?

Кўрмайин кўр кафтига қўнганда бахтсиз қарчиғай,
Турналар мангу баланд учмоқда, бу сир пайда-ё.

Қарғалар қаққағлашар, қурбақалар очганда фол,
Байтларим исёнини бир зум дилимдан ҳайда-ё.

Айланар қизғанчи ит юз минг ялоқ атрофида,
Тумшуғин тинмай урар, ўрдакни ризқи лойда-ё.

Андалиблар, аҳли тиблар кечди ишқ савдосидан,
Куйса ҳам бармоқларим, кўнглим битилган найда-ё.

Қайдасан, сўз заргари, сўзлар адо қилгай дилим,
Дафтарим қирларда қолди, рангларим бефойда-ё.

Тўполон дарё, менинг ҳайратларим борлиққа ёз,
Қовжираб ёнмоқда куз, тиллоси қолган бойда-ё.

Чўққини тахт айлаган бургут яшар, Ахтамқули,
Тулкилар юрмас яқин арслон туғилган жойда-ё.

* * *

Исма^т тоғага

Қайтариб бермайдими тоғлар менинг боғимни ҳам,
Лолазорга бурканиб ётган юрак доғимни ҳам?

Тонгда ҳайрон боғларим умримга ҳайрат қўшдилар,
Ичди сархуш мисралар қалбимдаги ёғимни ҳам.

Қўзларим нам олса-да, киприкларим бўлмади ҳам,
Қорачиқда асрабон юрганда қишлоғимни ҳам.

Тилларингдан айланай деб орзиқиб кутдим саҳар
Хушхабарлар келтириб турган қаро зоғимни ҳам.

Балки, ошиқлар менинг ошиқлигим англаб етар,
Изтироб саҳросида куйдирса тупроғимни ҳам.

Ғамларим, Исма^т тоға, оққай Ниҳон дарёсида,
Учмагай кўнгил қушим топганда дил тоғимни ҳам.

Шотирўд – қисматга ишқ достонини битган Ватан,
Шарқираб оққан булоқ сезмайди чанқоғимни ҳам.

Сигмаган кўнглим учун дунё тилаб, Ахтамқули,
Гоҳ унутдим сарғайиб юрган ғариб чоғимни ҳам.

* * *

Наволардан наво излаб наводил бўлганим қолди,
Гамимни дарбадар айлаб қувончга тўлганим қолди.

Аёвсиз кирдикорлардан, хазон сочган баҳорлардан,
Тикилган эски дорлардан ёмонлик кўрганим қолди.

Ҳироту Астработ ичра, танам куйган работ ичра,
Қуёш чиқмас ҳаёт ичра хиёнат ўрганим қолди.

Ёриб тошларни Фарҳоддек, Ширин сочига шамшоддек,
Гулимга етмаган доддек азобда юрганим қолди.

Этиб Мажнунни саргардон чиқиб Лайлига бердим жон,
Юракни юлди беш дoston, жавобсиз ўлганим қолди.

Навоий, бенаволикдан, қадр излаб жудоликдан,
Тамоми дилсиёликдан меҳрсиз сўлганим қолди.

Кечиб Ахтамқулидан, дил, улус кўнглин зиёрат қил,
Фазал султонидан ҳар йил хижолат бўлганим қолди.

* * *

Азизам, сиз билан кўнглимни ёлғиз чоғлагим келди,
Лабингиз чўғида лабларни унсиз доғлагим келди.

Изингиздан шамол юрса, менингдек телбаҳол юрса,
Ҳилол ҳайрону лол юрса, севиб ардоқлагим келди.

Кўзингиздан қувонч олсам, севинч гулзорида қолсам,
Шивирлаб сўнгра ёлворсам, белингиз боғлагим келди.

Жавоби йўқ саволдирман, адашган хомхаёлдирман,
Нетай, афтодаҳолдирман, юракни соғлагим келди.

Юзингиз пардасин очсам, дамодам завқларим сочсам,
Бу ғурбатхонадан қочсам, юракни тоғлагим келди.

Ҳаёт дилгир тушар изга, керак Ахтамқули сизга,
Бериб кўнглимни бир қизга, уни сўроғлагим келди.

* * *

Гуллаган киприкларингдан соя излайман ҳануз,
Кўзларим ошёнига ҳамсоя излайман ҳануз.

Ўртанурман то абад соғинчларинг саҳросида,
Ҳайратим майдонида йўқ ғоя излайман ҳануз.

Ишқ адо этган юрак қақроғидан ёнганда жон,
Ғам чиқиб жой топмаган пок қоя излайман ҳануз.

Изтироб жисмимни тифсиз қиймалаб чиққан маҳал
Ҳар табибнинг қошида сармоя излайман ҳануз.

Эй қалам, йўрғаклама қоғозга ишқим ҳосилин,
Кўнглига гард юқмаган соф доя излайман ҳануз.

Сарҳисоб этган эдим умримни ўтган йилларин,
Дард чекиб, Ахтамқули, чорпоя излайман ҳануз.

* * *

Юракларни зиё айлаб омон бўлсин Омондавлат,
Қуёшни дилга жо айлаб омон бўлсин Омондавлат.

Қадрдон кўкси тоғ одам, эрур қайнар булоқ одам,
Яшашдан кўнгли чоғ одам, омон бўлсин Омондавлат.

Эрур алпларни дилдоши, сулув бир ёрни йўлдоши,
Туганмас сабру бардоши, омон бўлсин Омондавлат.

Керак Сурхонга борганда, ҳаётдан ортда қолганда,
Савоб ишларни олганда омон бўлсин Омондавлат.

Ёзар йўқлов ҳайитларда, Сирожиддин Саййидларга,
Жаранглаб кетди байтларда, омон бўлсин Омондавлат.

Умр битмас, туганмас кон, Яратган берса гар имкон,
Яшашни англаган инсон, омон бўлсин Омондавлат,

Ватан кўнгилга ёр бўлгай, у ҳам давозадор бўлгай,
Кулиб келса, баҳор бўлгай, омон бўлсин Омондавлат.

Тутиб Ахтамқулига соз ғазаллар айлагай парвоз,
Жаранглаб кетди бир овоз, омон бўлсин, омон Давлат.

* * *

Борлиқ ясанди бедор, Наврӯзимиз муборак,
Кўнгилга кўчди гулзор, Наврӯзимиз муборак.

Юрт хоки пойи узра тўшалди гулчечаклар,
Кетдик чаманга, дилдор, Наврӯзимиз муборак.

Мастона ишқ навосин куйлайди куйчи булбул,
Ҳар бир гиёҳ умидвор, Наврӯзимиз муборак.

Кезгай карашма бирла анҳорга маҳлиё қиз,
Ялпиз чиқибди хуштор, Наврӯзимиз муборак.

Туфроқ иси уфурган нондек азиз маконда
Ризқу насиба бисёр, Наврӯзимиз муборак.

Оққуш мисол келинлар, сизларга бахт ярашгай,
Ҳар лаҳзада мададкор Наврӯзимиз муборак.

Ахтамқули хаёлин гулларни ранги олди,
Қалбимда янграгай тор, Наврӯзимиз муборак.

* * *

Сочди ёз неъматларин оламни дастурхонига,
Боқди ой кўкдан туриб ҳайрон Самарқанд нонига.

Тўлди хирмонлар, бу кун авжида меҳнат палласи,
Етти миллион тоннадан ошганда юртим ғалласи.

Ёз ёзиб кетгай далам домонига имконини,
Бизга ҳадя айлабон ҳурликни қайноқ нонини.

Ҳосилин кўз-кўз этиб боғлар чиқар пешвозимиз,
Дилни хушнуд айлагай, дўстлар, куюнчак ёзимиз.

Пахтазорлар гулга кирди, кафтда оқ олтин олиб
Отланарман бепоён дашту даламга ёлвориб.

Ўзбекистон, волидамдек бағрикенг чексиз диёр,
Гардларингни кўзларимга суртаман мастонавор.

Эй саховатпеша юртим, беқиёс, тенгсиз чаман,
Сарбаланд Ахтамқули ўғлинг бўлиб куйлай, Ватан.

СИЗНИ ЭЛ ЭЪЗОЗЛАГАЙ

Абдуғаффор Аҳмедовга

Сизни эл эъзозлагай боғларни бунёд этди деб,
Одамийлик мулкини ҳар лаҳзада ёд этди деб.

Гуллатиб тупроғини, бахш айлагай дил ёғини,
Дашнабод қишлоғини сурхонча обод этди деб.

«Қирқ чинор»нинг пойида, юртнинг улуғвор жойида,
Чорлабон кўк чойига меҳмонларин шод этди деб.

«...Келдилар, кетмоқдалар ному нишонсиз кимсалар»,
Қувди очофатни эл кўп жойни барбод этди деб...

Сиз ҳануз собиқ раис, ўз халқига содиқ раис,
Ўтди кўп қобиқ раис тақдир мени бод этди деб.

Нозланиб ҳар бир анор, йўлимга тургай интизор
Хизматин Абдуғаффор монанди Фарҳод этди деб.

Ҳосилот Ахтамқули, туфроқ анинг жону дили,
Йиғганим сўз ҳосили меҳрин умрбод этди деб.

* * *

Сен дилим бозорида бепо бўлиб юрганмидинг?
Байтларимга ўт қўйиб ғавфо бўлиб юрганмидинг?

Тун кўзимнинг косасига ойни чўктирган маҳал
Кипригимдан оқмаган дарё бўлиб юрганмидинг?

Эй қуёш, пинҳона кел, ҳижронларимни куйдирай,
Кўкка кўнглимни ёзиб танҳо бўлиб юрганмидинг?

Қоматим ҳам айлаган тоғларни елкамдан тушир,
Қиблагоҳим кўзлаган дунё бўлиб юрганмидинг?

Эски тўнимдан илиқ жой топмадим олам аро,
Кўкрагинг бошимга қўй, савдо бўлиб юрганмидинг?

Ер юзини титратиб афсона Искандар каби,
Оқибат кафтинг очиб бежо бўлиб юрганмидинг?

Қўй, етар, Ахтамқули, сендан жаҳонгир чиқмагай,
Андалиблар базмида шайдо бўлиб юрганмидинг?

* * *

Баҳор ҳам эртароқ келгай билиб жонона Сурхонда,
Қуёш дил сирларин ёзгай чиқиб пинҳона Сурхонда.

Бу кун ҳур баркамол авлод бўлиб Шаҳзодаю Шаҳзод
Ватанни айлагай обод кезиб мардона Сурхонда.

Менинг эй она тупроғим, севинчим дилда ардоғим,
Юракда бори чанқоғим қонар бирёна Сурхонда.

Ўзингсан катта дарсхонам, суянган бахтли кошонам,
Йўлимга қўз тикиб онам ётибдир она Сурхонда.

«Ҳаёт йўловчиларга йўл, болам, сен эҳтиётроқ бўл!» —
Дуо этгувчи титроқ қўл отам парвона Сурхонда.

Севиб, Ахтамқули, борсам, ўзимдан имтиҳон олсам,
Танам яйраб кетар қолсам у пок остона Сурхонда.

* * *

Баҳорни боғда кезган сабосидан айланай,
Қўнглимни излаган гул ибосидан айланай.

Чечаклар қирга чиқди тонгдан олиб суюнчи,
Ватанни роҳати жон ҳавосидан айланай.

Манов гуллаган ўрик момомга ўхшаб кетар,
Саҳарда очса кафтин, дуосидан айланай.

Қуёш югурди кўкка қалбим этиб чароғон,
Озода ул малакнинг сиймосидан айланай.

Сумалакнинг бошидан бахтини излаган қиз
Соғинчига суянса, ҳаёсидан айланай.

Қалдирғочлар қувончи айвонимни тўлдирди,
Туфроқни ўпган қушнинг вафосидан айланай.

Бекор ўзимни қийнаб Ахтамқули бўлибман,
Асов дилимни битмас савдосидан айланай.

* * *

Юрак тўфонида фарқи жаҳон бўлдимми, билмасман,
Дарахтлар кафтидан учган хазон бўлдимми, билмасман.

Ҳилол кўк тоқида ошиқ дилимни қиймалаб кетди,
Фалак юлдузларига имтиҳон бўлдимми, билмасман.

Ҳаловат излаган қалбимни қоғозларга совурдим,
Камондан отилиб кетган фиғон бўлдимми, билмасман.

Тизилган байтларим йўл олса ошиқлар маконига,
Қуйиб дил ёзмаганларга зиён бўлдимми, билмасман.

Тутиб чарх остига бошимни тоғлардан сабоқ олдим,
Қаламни қақшатиб гоҳо ёмон бўлдимми, билмасман.

Нечун ой шуъласида дардларимни майдалайсан, дил?!
Ҳаёт хирмонига тушган сомон бўлдимми, билмасман.

Қуёш домонидан ушлаб мудом юксакка интилдим,
У кун Ахтамқули эрдим, доvon бўлдимми, билмасман.

* * *

Ҳама бемор учун бирдек шифо бўлгай Омонхона,
Тамоми дардларингга жонфидо бўлгай Омонхона.

Омонлиқ истасанг, ҳар дам сенинг йўлингга кўз тиккай,
Юракдан ғамларинг қувлаб зиё бўлгай Омонхона.

Агарда хасталик пайтинг шифобахш меҳридан қонсанг,
Куйик томирларингга жобажо бўлгай Омонхона.

Жигар қақроғидан дилгир кезиб юрганда беморлар,
Асрлар ҳикматин сўзлаб фидо бўлгай Омонхона.

Тириклик боғлари яшнаб турар обиҳаёт бирлан,
Келинг Бойсунга деб пок илтижо бўлгай Омонхона.

Менинг ҳар битта байтимга шивирлаб дил ато этгай
Отамдек мўйсафид тоғлар, наво бўлгай Омонхона.

Омонат жонни сен Ҳақ олдида доим омон сақла,
Ишон, Ахтамқули, дардга даво бўлгай Омонхона.

* * *

Билиб мухлис этар Мухлисабоним,
Унинг қошида лол қолгай забоним.

Ҳаётим энди дор устида кечгай,
Адо бўлмайди ишқсиз имтиҳоним.

Нечун тун излагай соғинчларимни?
Ёғар қоғоз аро ўчмас фиғоним.

Азобдан танда қонсиз зирқирайди
Ғазаллар тиғи теккан устухоним.

Қачон қақнус бўлиб ёнимга келгай
Ғамимни куйдирувчи меҳрибоним?!

Кезиб дунёни дардсиз ишқ қидирдим,
Демак, ҳеч кимсага етмас зиёним.

Юзин, Ахтамқули, пинҳона кўрсам,
Чиқиб кетмасмикан узлатда жоним?

* * *

Гарчи дунё кенг эрур, нодонга тор бўлгай мудом,
Бу фалак пештоқида чангу ғубор бўлгай мудом.

Ким агар ўз халқининг бошида айлантирса тош,
Сифмайин тупроғига пинҳона зор бўлгай мудом.

Шомда сўз очган отам кўнглимни оқлар тонг билан,
Тилларидан тушмаган тинчликка ёр бўлгай мудом.

Юзқароликлар билан борсак Яратган қошига,
Ҳар гуноҳкор бандасин бошида қор бўлгай мудом.

Юзни қон бирлан эмас, нур бирла ювмоқ яхшидур,
Кимки хоинлик қилар, қисмати дор бўлгай мудом.

Гар аёл кўз ёшини тўксанг, қиёмат бошланар,
Оналарнинг кўнглида бахту баҳор бўлгай мудом.

Сифмасанг оламга гар, кел, кўзларимга жо қилай,
Байтларим қалбингга йўл излашга тор бўлгай мудом.

Титраган дил тоғида дард майдалар Ахтамқули,
Кўзларида Ҳақ ёзиб қўйган диёр бўлгай мудом.

* * *

Тамоми ер юзининг илмини олган Бухоросан,
Боховуддин Балогардон назар солган Бухоросан.

Амирлар амридан борлиқни ҳайрон айлаган тупроқ,
Замонлар зулмига олтин сочиб қолган Бухоросан.

Ҳисобсиз можаролардан хабар бергай Каъб ул-ахбор,
Урушларда мудом ғолиб, руҳи толган Бухоросан.

Зиё уммонидан дил излаган Синоларинг ҳаққи
Табобат оламида сарбаланд бўлган Бухоросан.

Ҳадислар илмига тўғон қуриб кетган Бухорийдек,
Самосий наздида, чексиз ҳадис кўрган Бухоросан.

Сайидларнинг сайиди Мир Кулолнинг кўзасин қучсам,
Юракдан ғамларим кетгай, ғамим ўрган Бухоросан.

Минорлар нақшидан дил ёзса Нақшбандийни пок руҳи,
Туну кун эзгуликнинг нуридан тўлган Бухоросан.

Кезар Ахтамқули унсиз Бухорога қиёс излаб,
Дилим ошёнидан ноёб калом сўрган Бухоросан.

* * *

Маст этар дарёи Мастоват¹ мани,
Улғаяр қалбимда Ғурковат² мани.

Қўзларимда оҳулар дилхуш кезар,
Чорлагай осуда шабҳоят³ мани.

Балки, бор умримни айлар имтиҳон,
Шотирўд, афсонавор Ховат⁴ мани.

Хўжа Пирияхтоққа қўл берган отам,
Қўллагай ойдан тилаб оят мани.

Байтларим қоғозда дор ўйнаб келар,
Шод этар олам аро ғоят мани.

Андалиблар базмидан ишқ изласам,
Ўт қўяр гулзорда гулҳоят⁵ мани.

Бўлмадим дунёга қул, Ахтамқули,
Шу эрур озодлигим, шояд, мани.

¹ Дарё номи.

² Қийиклар макон этган тоғ.

³ Тунларинг.

⁴ Тоғдаги қишлоқлар номи.

⁵ Гулларинг.

* * *

Гул юзга қиёс топмади бу телбаи зоринг,
Пинҳона юрак қасрини забт этди баҳоринг.

Эй тоза гулим, ғамни ситиб ташла дилингдан,
Жисмимга олов ёқди бу кун чашми хуморинг.

Лабларни асал чўғида кўнглимни илитдинг,
Гул косасига қуйди шароб тунги қароринг.

Қўйнингда гул-у, йўлинг аро қанча тикон бор,
Қалбингни чайиб ташла, агар бўлса ғуборинг.

Хуснингни тилаб ўзини гулзорга урибдур,
Булбул қидириб топмади беҳуда диёринг.

Мен гулчи эдим, ишқни гирифтори этибсан,
Бошимни ҳилол тиғига қўйди ихтиёринг.

Ахтамқулиман – гулни севиб тинчи йўқолган,
Қирқ йилки ғазал ҳукмига банди интизоринг.

* * *

Ўйнама кўнгил билан, ишқимни хор этган киши,
Дардларимни англамай тузсиз қарор этган киши.

Эзгулик майдонидан топганларим бир даста гул,
Кўрмайин кўр бўлди зулматни диёр этган киши.

Нотавон етмайди ҳеч манзилга лоғар от билан,
Бойчиборга бойланар ҳайратни ёр этган киши.

Қатма-қат турган китоблар қасридан дил топмадинг,
Миннатидан қонларимни лолазор этган киши.

Қош-қабоқ унсиз уюлган, сохта дардкашлик нечун,
Фамларимни қиймалаб бошимга қор этган киши?

Неча йил ўз қабоғингда қоврилиб турган билан,
Қисматингга ёзмаган борлиқни бор этган киши.

Тошюрак Ахтамқули тоғларни пирим деб яшар,
Байтларим арқонини бўйнингга дор этган киши.

* * *

Қувонч қалбимда нур сочса, очилгайман қучоғингда,
Дилим дарё бўлиб тошса, шошилгайман қучоғингда.

Мени маст айлагай борлиқ, оловранг лолалар ёрлиқ,
Адо қилганда хушторлиқ ёқилгайман қучоғингда.

Олиб дарс андалиблардан ўзиб кетдим рақиблардан,
Қочиб тиғи табиблардан чопилгайман қучоғингда.

Жазонинг доридан ўтдим, фаниминг боридан ўтдим,
Жунун бозоридан ўтдим, осилгайман қучоғингда.

Адашсам тентираб муздан, совуқ чимчиб олар юздан,
Ҳаётим ранг олиб куздан, сочилгайман қучоғингда.

Эрур кўкракларинг қалқон, лабингдан тунда олсам жон,
Соғинчимдан униб армон, сотилгайман қучоғингда.

Кезар Ахтамқули ойлаб, сабр гулзорида пойлаб,
Қарочиққа юзинг жойлаб отилгайман қучоғингда.

* * *

Бетайин, қитмир «мушук», дунёда дил излаб яша,
Гул юзинг сўлган экан, алдоқчи гул излаб яша.

Пастлигингни қадду бастингга ёзиб қўйган Худо,
Заҳри қотилдир тилинг, пинҳона тил излаб яша.

Ёқ ёмонлик ҳосилин, бекорга хирмон айлама,
Бўлди бозоринг касод, ўлгунча пул излаб яша.

То бировларнинг қазосин кутганингча, эй палид,
Қисматингга бўйсуниб, ўзингга йил излаб яша.

Кирланиб ётган эмиш қалбинг ҳасаднинг ўтидан,
Телба «барно»лар билан хилватда кул излаб яша.

Элни дил ардоғида минг йил яшар Ахтамқули,
Ҳайбатимдан ийманиб кўзингга нил излаб яша.

* * *

Ётаркан она тупроқ пойимизда,
Сомон излаб юрибмиз лойимизга.

Ҳаёт девоналардан юз ўгирган,
Қўшилмай қўйди кўп савдойимизга.

Умр девонидан айрилди йиллар,
Фалак ғам парда тикди ойимизга.

Хиёнат базмидан бизни адаштир,
Қаролик юқмасин сарпойимизга.

Баҳор интиқ юракни банди айлаб
Шивирлаб кезди кўнгил сойимизга.

Ўзинг Ахтамқулига ишқ ато қил,
Қуёш чиқсин югурган жойимизга.

* * *

Ғазалхон ҳосилотдирман, изимдан найчилар келди,
Жаҳонга жар солиб тинмайдиган карнайчилар келди.

Вафо бор барча аҳдига, ниҳоллар унса бахтига,
Олиб тупроқни кафтига югурган пайчилар келди.

Эрур назмимда кенг дунё, қуёшни дилга этдим жо,
Арузни айласам савдо, ҳама ҳайҳайчилар келди.

Бўлиб шер шеърни жангида, юзим оташни рангида,
Овозимнинг жарангида ғариб сурнайчилар келди.

Аёвсиз байт ёғар дилдан, ўзиб сайроқи булбулдан,
Қўлим куймай туриб гулдан раҳмсиз қайчилар келди.

Ҳаёт бошдин-оёқ ғавғо, кўриб дод солмагин, дарё,
Юраксизлар этиб даъво ҳужумга шайчилар келди.

Ижодим гуллаган фасли, ўзим Ахтамқули, асли,
Бўлиб Соҳибқирон насли курашсам лайчилар¹ келди.

¹ Лайча

* * *

Тунларингни ёруғ қилган қуёшингдан айрилмагин,
Кўзларингга мунгли боққан сирдошингдан айрилмагин.

Дашту даланг бағрин очса, қувончларинг тўлиб-тошса,
Файратингдан ганим қочса, йўлдошингдан айрилмагин.

Қонсираган дарёларни, қақраб ётган саҳроларни,
Кўриб ватангадоларни кўз ёшингдан айрилмагин.

Кетса дилинг ёт юртларга ҳамроҳ бўлиб манқуртларга,
Жанг сўраган бургутларга ярошингдан айрилмагин.

Кафтга олсанг тупроғингни, олар дарду титроғингни,
Ойга илгин байроғингни, бардошингдан айрилмагин.

Тонгда яйраб кетса дилинг, жарангласа она тилинг,
Айтса: юртни обод қилинг, Юртбошингдан айрилмагин.

Бу тупроқнинг ҳар бир гули ҳикмат сочар, Ахтамқули,
Айрилиқнинг бўлиб қули ўз ошингдан айрилмагин.

* * *

Айласам гулларни маст созим билан,
Титратиб боғларни парвозим билан.

Кипригингга жўр бўлиб киприкларим
Янграсин мастона овозим билан.

Байтларим кўксимни тиглаб кетдилар
Куйдириб бағримни қоғозим билан.

Чўққиларга тунда унсиз боғланиб
Тингладик борлиқни устозим билан.

Овчилар кўнглимни ғамнинг даштида
Қувдилар ўз қутраган тозим билан.

Изларидан зорланиб қилдим нидо
Сарғайиб юз мингта сарбозим билан.

Мен, ўша сиз излаган Ахтамқули,
Уйғотай тоғларни дил розим билан.

26.05.2011.

* * *

Яшил дил дафтарим ҳам ям-яшил оламга ўхшайди,
Ҳумо кўнгил ёзиб кетган ижодхонамга ўхшайди.

Ҳукм қилмоққа ҳаққинг йўқ, менинг кўнглим ўзимдан тўқ,
Кўзингни айласанг ҳам лўқ, юзинг боламга ўхшайди.

Ҳама Одамни фарзанди, улуғ Саъдийни бор панди:
Ишонч қонунни бир банди, Ватан онамга ўхшайди.

Баҳорим гул сочиб келса, юракка йўл очиб келса,
Шамол унсиз қочиб келса, Асал холамга ўхшайди.

Ҳаёт бахт, ялла келтиргай, мунофиқ калла келтиргай,
Тинимсиз ғалва келтиргай, у ҳам одамга ўхшайди.

Меҳр юксакка боғланган, ололмас бағри доғланган,
Юрак қирларга чоғланган куюк лоламга ўхшайди.

Азобимни қалам билгай, қоғозлар кўксини тилгай,
Ғиминг бағрим адо қилгай, бу қаддим ҳамга ўхшайди.

Ўғиб, Ахтамқули, даъво, топарсан чўққилардан жо,
Қувончинг қутлагай дунё, рақибинг камга ўхшайди.

24.06.2011.

* * *

Жонга ором бахш этар ҳар лаҳза тупроғим менинг,
Дилни ардоқлаб турар, гул очса япроғим менинг.

Гулларим кўнглимни ул гулзорда хушнуд айлагай,
Ҳилпираб товланса гар бошимда байроғим менинг.

Тоғу тошлар бағридан олдим муҳаббат дарсини,
Яшнагай завқимга завқ бергувчи янтоғим менинг.

Эй буюк Соҳибқирон Темурга тахт қўйган замин,
Қутлагай от уйнатиб борлиқни ардоғим менинг.

Сарбаланд зот олдида қалбимни ёзсам ўртаниб,
Қалқигай кўзимга ёш, кетмайди чанқоғим менинг.

Ой куюк домонида соғинчларимни тўлдирад,
Чўққиларнинг бағридан имлайди қишлоғим менинг.

Мен, Навоий назмига дил боғлаган Ахтамқули,
Байтларимни куйдириб қолмайди титроғим менинг.

27.06.2011.

ОЙ, БОЛАМНИНГ БОШИДАМИСАН?!

Онам сўрови

Бу кун бошимга ой чиқди, қароликларни мот қилдим,
Балоларга балогардон юракни эҳтиёт қилдим.

Сабр гуллайди пойимда, яқинлашдим Худойимга,
Ҳама олган жазойимга ишончимни қанот қилдим.

Фалак куйдирса ёдимни, дедим борлиққа додимни,
Қадр топмас ижодимни шамолга тақдимот қилдим.

Қалам, куйган изингдан қайт, дилим тўфони кўчган пайт
Ичар қонимни ҳар бир байт, соғинчзорда ҳаёт қилдим.

Бу бошим тошлигин сездим, дилимнинг ёшлигин сездим,
Севинч издошлигин сездим, яшашни тарғибот қилдим.

Нечун, Ахтамқули, дунё, қилолмас сен билан савдо?
Қуёш қалбимда олгач жо, қувончим куллиёт қилдим.

30.07.2011.

* * *

Адабиёт, адашганман асл нотангни топмасдан,
Сўзим санъатлигин пайдо этар оҳангни топмасдан.

У кун билмай туриб бир кулбага бошимни суққандим,
Тамоми «жинни»лар чиқди, муҳим соҳангни топмасдан.

Назм мўлтони «шоир»нинг жиғилдонига айланган,
Агар бир бурда нон берсанг, «ётар» гоянгни топмасдан.

Ҳаёт, шарқона байтимни улуғларга азиз қилгин,
Ақлсизлар аҳил бўлмайди сармоянгни топмасдан.

Ватан, кенгликларингни кўзларимга суртиб ўлгайман,
Ниҳоллар ҳосилин берган маҳал поянгни топмасдан.

Дилим ёлғонни битмайди – менинг тоғлиқ қиёфам шу,
Нуқул қисматга «қул» бўлдим баланд қоянгни топмасдан.

Ғазал дунёсига, Ахтамқули, оташ олиб киргин,
Кўролмаслар куйиб кетсин сенинг соянгни топмасдан.

25.07.2011.

УМР УНСИЗ ТАЛОШ БЎЛДИ

Ашурали Жўраевга

Пишиб «Муштум»да муштингиз ҳасадгўйларга ош бўлди,
Ёниб майдонга тушдингиз, умр унсиз талош бўлди.

«Афанди», асли, бу дунё, азобга жонни этгай жо,
Кетарсиз қилмайин парво, кўролмаслар ювош бўлди.

Томиб дард кўзларингиздан, чопар ой изларингиздан,
Чақиндек сўзларингиздан муҳаббат серқуёш бўлди.

Зарафшон тонгда зар сочгай, йўлингизга қучоқ очгай,
Ёмонликлар куйиб қочгай, диёнат хомталош бўлди.

Наводиллар наво излар, «Юрак бўронлари» музлар,
Хазонзорни кезиб қизлар, кўзида қатра ёш бўлди.

«Саҳифа»га бўлиб муштоқ, «сатрлар сифмаган» ул чоқ,
Дилингиз тонггача уйғоқ, балогардонга тош бўлди.

У ким, Ахтамқули, «Гулхан» ёқиб йўлингга кўз тиккан?!
Назм шайдолари кутган ғазал қалбимда чош бўлди.

8. 08. 2011.

УСТОЗ

Юракда сўзларингиз яхшилик қасрин қурар, устоз,
Тамоми пандларингиз жисму жонимда турар, устоз.

Ҳаётим бахту иқбол йўлида тортиқ этилган шам,
Дилим ўз борлиғидан завқланиб бедор урар, устоз.

Сабрсиз байтларимдек куз чаманзорларда қувнайди,
Чинорлар қанча мағрур турса ҳам охир қулар, устоз.

Қаламдан воз кечиб кетган кунимни тун қаро қилгай,
Тўкилган пайтларимда хонам ичра ой юрар, устоз.

Менинг тошқинлигимдир сизни дарёдиллигингиздан,
Қуёш парвона бошим узра, минг хил ўй сураар, устоз.

Ёзилган ҳар ғазалдан титрагай қалбимни ошёни,
Олар дунё юзини, эҳтимол, бир кун улар, устоз.

Назм бўстонида дил овлаган Ахтамқулидирман,
Умр карвони тиндирмай изимдан изғилар, устоз.

7.09.2011.

* * *

Топмагай кўнглимга йўл зинҳор Ўзингдан ўзгаси,
Кечмагай қилсам гуноҳ, Гаффор, Ўзингдан ўзгаси.

Дўстларим панд берсалар, чекдим ганимлардан фиғон,
Қисматимни билмагай, эй Ёр, Ўзингдан ўзгаси.

Тонг-саҳар бошимга зар сочмоқни хуш кўрган қуёш
Зар йиғар тун қўйнидан, бемор Ўзингдан ўзгаси.

Гар ҳаёт майдонида умримни қувлаб юрса вақт,
Ғамларимни айлагай бисёр Ўзингдан ўзгаси.

Мен муродим ҳосилин термоқ учун келган эдим,
Сирларимни сақламас, Саттор, Ўзингдан ўзгаси.

Саждагоҳда субҳу шом пинҳона роз айлар отам,
Унга ҳамроҳ бўлмагай дилдор Ўзингдан ўзгаси.

Номи покинг бирла дил пок айлагай Ахтамқули,
Марҳабо қалб қасрига, бекор Ўзингдан ўзгаси.

23.09.2011.

* * *

Сен ғазал уммонида дур излаган онимни кўр,
Йўлларимга термилиб турган қадрдонимни кўр.

Изларимни изтироб саҳросида сарғайтириб,
Дилда Ёр, бошимга нур сочгувчи осмонимни кўр.

Байтларимни куйдирар қалбимни ўтлиғ оташи,
Гоҳ юрак зардобидан айланмаган қонимни кўр.

Тунда сўзлар жомига жонимни қуйсам ўртаниб,
Бир сиқим тупроққа бош қўйганда ҳамёнимни кўр.

Тўкилиб битганларим сирлашса кўнгиллар билан,
Ҳайқираб шеър жангида узганда пайконимни кўр.

Кўзларин гирдобида пинҳона фарқ бўлган куним
Айрилиқ савдосидан чиқмайдиган жонимни кўр.

Ол назм дунёсини сархуш кезиб, Ахтамқули,
Дард соғинч гулзорига тўлганда имконимни кўр.

* * *

Ёзай кўнглимни, дилхуш бўлмасангиз,
Қарочиқларга қувғин қилмасангиз.

Лабингиз жомидан пинҳона майни
Симирсам, «қотилим» деб кулмасангиз.

Кўзим осмонларини занг босибдир,
Муҳаббат завқи бирлан ювмасангиз.

Хазонзорлар яширгай изларимни,
Ғаму андуҳларимни қувласангиз.

Чиқар юз мингта юлдуз бошим узра,
Агар Юлдуз бўлиб сиз қувнасангиз.

Ёқиб шайтонни дўзах ўти ичра,
Адо бўлган юракни сувласангиз.

Қуйиб Ахтамқулига ишқ гулобин
Ҳама армонларимни қувласангиз.

* * *

Яшил олам қучоғида ярашган гулми Феруза?!
Қуёш ҳуснин самоларда талашган гулми Феруза?!

Қўшиб ўн бешга ўн етти, баҳорим соғиниб кетди,
Дегай ўн саккизим ўтди, адашган гулми Феруза?!

Мудом бир даста гул янглиғ қалам қўлида тутгай тиғ,
Нигоҳи бунчалар ўтлиғ, қарашган гулми Феруза?!

Келар тонг бирла пинҳона, ҳаёт энг катта дарсхона,
Эмас бизларга бегона, сўрашган гулми Феруза?!

Яшар «Тонг юлдузи» бирлан, анинг ўғил-қизи бирлан,
Садоқат илдизи бирлан туташган гулми Феруза?!

Биров ўттиз, биров ёш дер, биров оқила дилдош дер,
Яшил ранг бебаҳо тош дер, санашган гулми Феруза?!

Дедим, Ахтамқули, юлдуз, чиқиб байтимга ҳикмат туз,
Кезар бошимда ўйнаб куз, курашган гулми Феруза?!

30.11.2011.

* * *

Барча пасткашлик сенинг қонингдадур,
Фитнакорлик тан билан жонингдадур.

Сен чаён буржида кўз очган палид,
Чайқалиб сўнг йўқ бўлиш номингдадур.

Изтиробим изласанг, бўлмас адо,
Сўз ажал шамшири исёнингдадур.

Мен – фалакдан йўл тилаб келган ғариб,
Байтларим арқони товонингдадур.

Ношукур қизганчи ит, ҳурган билан,
Завқи йўқ эски ялоқ ёнингдадур.

Шер билан ўйнашса ўлгайдир мушук,
Миннатинг берган ҳаром нонингдадур.

Бас, етар, Ахтамқули, пас кетмагин,
Зўрлигинг бўйсунмаган онингдадур.

8.12.2011.

* * *

Ул гулни фигонида ҳар лаҳза наво этсам,
Кўзларни юзин ўпган холига қаро этсам.

Гул кезса шамол янглиғ, беҳуда хаёл янглиғ,
Тунларни ҳилол янглиғ домонига жо этсам.

Осмониға учмасдан, айвониға тушмасдан,
Гулзорини қучмасдан бағримни яро этсам.

Савдоси агар ёқса, кўнглимга қараб оқса,
Бир бора кулиб боқса, умримни фидо этсам.

Дард кетса, ғамим қолгай, шоҳона дамим қолгай,
Куйган қаламим қолгай, оҳимни зиё этсам.

Саҳрони кезиб дилхун, парвона югурган кун
Ёнимда юрар Мажнун, ҳаққиға дуо этсам.

Ахтамқули, йўл олгин, борлиқни ғазал билгин,
Дарёға қараб юргин, байтингни адо этсам.

20.12.2011.

* * *

Тун ёзиб дард чодирин ишқимни пинҳон айлагай,
Сочларинг тўфонида жонимни қурбон айлагай.

Телбавор кезгим келар соғинчларинг гулзорида,
Гул тилаб борсам, тиконлар қўлларим қон айлагай.

Тўкилурман бемаҳал сендан жудо бўлмай туриб,
Кўзларимнинг ҳосилин оққушларинг дон айлагай.

Қисматимнинг занг олиб ётган асл шамширига
Қон қусиб турган қалам беҳуда исён айлагай.

Чўғ бўлиб кетгай муҳаббат завқидан ёнган юрак,
Изтироб саҳросида умримни сарсон айлагай.

Жисму жонимдан жудо этмоққа пайт топган ғаним
Эътиқодин миннатидан бизни меҳмон айлагай.

Сен гуноҳ ботқоғига ботган қуёш, Ахтамқули,
Ҳақ амал созин бериб кўнглингни осмон айлагай.

* * *

Оҳукўз ҳуркаккинам, оҳингга ботсам майлими?
Сочларинг исёнида жонимни сотсам майлими?

Тун ёзиб қўйган қаро чодирни ёлғиз судрабон
Завқларинг оғушида мастона ётсам майлими?

Сарҳисоб айлаб чиқай бошингда юлдузларни ҳам,
Юлдузимни юлдузинг кафтига отсам майлими?

Юзларингни қизғониб кўрсатмаган дарвозадан
Байтларимдан дор қуриб пинҳона ўтсам майлими?

Тоқатимни тоғ этиб умримни шўр саҳросида
Изларингни излабон бўронда қотсам майлими?

Нозларинг соғинчларим майдонида сочганда гул,
Лабларинг титроғидан оромни тотсам майлими?

Кипригинг пайконида жон сақлагай Ахтамқули,
Кўзларинг тўфонид ақлим йўқотсам майлими?

Дафтарим қирларда қолди

*Титилсин битмаган китобим,
Ҳаётдан топмаган жавобим,
Ўлимдан оғирроқ азобим,
Онамни соғиндим, онамни...*

ДАРВОЗАНГГА ҚЎРИҚЧИ ОТАМ

Хорижда ишлаётган укам Гофирга

Ўрмонларда хотиржам кезиб
Ларисалар қор ўйнаяпти.
Армон жисму жонингни эзиб,
Соғинч сени тинч қўймаяпти.

Моштепада қутурган шамол
Йиғиб келар каму кўстини.
Отам ҳануз олишар ҳалол,
Елкасида эски пўстини.

Панд беради бойлик ҳам гўё,
Биров уни топиб йўқотгай.
Ёлғонлардан қурилган дунё
Кўзларингда кўмилиб ётгай.

Айт, нима бор ўша шаҳарда?
Гуллаётган гулзорга қайтгин.
Оппоқ тонгни қучиб саҳарда
Чўққиларга завқингни айтгин.

Сарғайди куз боғларда кезиб,
Ёритолмас кўнглимни хонам.
Юрагимни юрсам-да эзиб,
Кўринмайди ҳеч ерда онам...

Қорбоболар қорга қоришар,
Бойлик сочиб юрибди, Ҳотам.
Ҳижрон билан олишиб чиқар
Дарвозангга қўриқчи отам...

ГУЛЛАЯПТИ КИМСАСИЗ БОҒЛАР

Гуллаяпти кимсасиз боғлар,
Майсазорда қувнайди шамол.
Шомда мени суроқлаб кезар
Оташли тиг кўтарган ҳилол.

Гичирлайди кекса дарахтлар
Бошларини қиблага буриб.
Нураб кетди онам тандири
Бир кечада оқармай туриб.

Ҳайрондара ҳайратдан ёнар,
Юлдузларни чорлайди осмон.
Юрагимда соғинч уйғонар,
Йўл оламан қишлоғим томон.

Ловуллаган лолазорларим
Чўққиларнинг кўксини ёқар.
Мени ташлаб кетган йилларим
Ирмоқларга қўшилиб оқар.

Саждагоҳда мункайган отам
Адо этмас кўнгил розини.
Тополмайман қанча изласам
Яхшилиқнинг имтиёзини.

Туннинг эски дарвозасидан
Билдирмайин юзимни бурдим.
Байтларимнинг овозасидан
Қониқмасдан дилхун югурдим.

ЮРАГИМГА СИҒМАЙДИ ДУНЁ

Шом...

Тирналайди юрагимни куз,
Бўшаб қолган япроқлар тахти.
Боғ четида титрайди унсиз
Қонга ботган ўрик дарахти.

Ой...

У тўлишган сулув қиз мисол
Кетиб қолди тоғу тошига.
Ўроғини қайраган ҳилол
Пилдирайди қирлар бошида.

Мен...

Майдондаги абжир чавандоз,
Ирғишлайди остимда ғирот.
Янграяпти тинимсиз овоз,
Ўзиб кетди... У бир ҳосилот...

Ишқ...

Муҳаббатнинг дунёси куйсин,
Фол очмагин, ёлғончи лўли.
Гард юқмаган иймонга бўйсун,
Баланд бўлгай адолат қўли.

Кел...

Юрагимга сиғмайди дунё,
Ёлғизликдан ҳориқдим, бўтам.
Кафтларига тўлдириб дуо
Мени интиқ кутади отам.

Сен...

Изларимдан узилмас соя,
Кимлигингни билдириб тургин.
Менга дарднинг ўзи кифоя,
Остонамда елиб-югургин.

Қўй...

Алжирашдан тўхтайди улар,
Кучугингга бир бурда нон бер!
Тулкиларга ёндашиб юрмай,
Арслонларнинг кафтида жон бер..

КАФТИМГА ҚҰЙ КАФТИНГНИ, ПАХТА

Кафтимга қўй кафтингни, пахта,
«Номсиз»¹ чақиб олди қўлимни.
Қирқ йил бўлди эгатлар ичра
Излаяпман сархуш йўлимни.

Юрагимни чақди «номсиз»лар,
Фафлат аро қолдим билмайин.
Дард дилимни тилкалаб борар
Борлигимни писанд қилмайин.

Эл бўлмаган бу хумкаллалар
Бир-бирига етказар зиён.
Кўзларимнинг ёғини ялар
Оёғимга чирмашган илон.

Одамзоднинг қилмиши, ахир,
Ҳайратингга ҳайрат солади.
Машрабни дор остидан чақир,
Йўқса, дунё куйиб қолади.

Улуғбекнинг олтин бошига
«Номсиз»ларнинг номи битилган.
Фарзандининг қўллари билан
Хуросонда қатл этилган.

Тупроғини тарк этди Бобур,
Ихтиёри кетгач қўлидан.
Соғинчлари мисли жавоҳир
Бўлиб ёғди унинг изидан.

¹ «Номсиз» — қорақурт, эл зулмкорнинг номини «оти йўқ» деб атайди.

Ҳамроҳимиз қувғинди шайтон,
Йиртилмаган кўҳна ниқоби.
Меҳробдаги меҳрсиз «чаён» –
Қодирийнинг дард-изтироби.

Бухорийни излар Бухоро,
Астрободда бенаво ҳазрат.
Мендан кўнгил тиласанг, дунё,
Бардошимни тоғ қилиб ярат!

КУЗ СОҒИНЧИ

Титраган баргларнинг кафтида илинж,
Ўт қўйиб кетди куз баҳорларимга.
Отамнинг ҳовлиси ёғдирган соғинч
Қоришиб боради хуморларимга.

Онамнинг дардларин кўтарган сўри
Унсиз хазонзорга кўмилиб кетди.
Боламнинг тинчини йўқотган «бўри»
Эгилган бошини кўтармай ўтди.

Чопдим болаликни қўмсаган сойга,
Нега кўринмайди ўғрилар боғи?!
Вужудим қалтираб ёлворсам Ойга,
Тўхтатди отамнинг дардчил сўроғи.

Хувиллаб ётибди, кўнгиллар бўм-бўш,
Кўринмас дил олган башоратчилар.
Нечун юрак билан қилмас хайри хўш
Каъбага ошиққан зиёратчилар.

Бу кун топганимдан йўқотганим кўп,
Армоним улғаяр дилимни тиглаб.
Қушлар, қуёш чўкса, айлар талотўп,
Мен эса хонамга кираман йиғлаб...

Устозим ўтолмай юрар юзимдан,
Кўнглини айрилиқ ҳажрига сотди.
Бургутдек нигоҳин қадаб изимдан
Тунни қўшиқларим мавжига отди.

Сочилган хазонми ё тунги сеҳр?
Шамол дарахтларни қилар масҳара.
Лаҳзалар тўкилиб борар бемехр,
Умр оқаяпти мисли шаршара.

Болам, дарвозани ёпмасдан киргин,
Майли, ўчаверсин алдамчи чироқ.
Дунёнинг завқини опичлаб юргин,
Токи мен ҳовлида юрибман уйғоқ!

ҚОРБОБОГА ЎХШАЙДИ ОТАМ

Қорбобога ўхшайди отам,
Қорқизлари қорнинг остида.
Юрагимни тимдалайди ғам,
Мўлтирайман қоғоз устида.

Дардларимни элайди юрак,
Кўз осилар киприк дорига.
Тунни судраб келтиргай фалак
Юлдузларнинг ихтиёрига.

Вужудимни ёндирар олов,
Бўғзимдаги сўзлар музлаган.
Ҳол сўрашга келмайди биров,
Наҳотки, йўқ кўнгил излаган?!

Шеър кўтарар қалбимда исён,
Шодлигимни соғинар нидо.
Бошим узра тўзғиган осмон
Янги кунга қилар илтижо.

Отам қорга қоришиб келар,
Тоғлар билан юзлашди у зот.
Қорқизлари қордан ранг олар,
Дейди: «Бизни унутдинг, наҳот?!»

КЎККА ОТДИМ КУЙЧИ ДИЛИМНИ

Толганимни билдирди йиллар,
Қояларга қоқилиб кетдим.
Мени эски кетмоним билар,
Уни қанча саргардон этдим.

Парвозимга қўшилди парвоз,
Кўкка отдим куйчи дилимни.
Софинаман гоҳида бир оз
Олисларда қолган гулимни.

Чўққиларга интилган чоғим
Шамол нуқул йўлимни тўсди.
Дарё эди менинг устозим,
Болалигим тоғларда ўсди.

Фигонимдан адо бўлди тун,
Ҳилол тортди ғамгин камонни.
Осмон йиғлаб имтиҳон қилгай
Кўзларимда қотган жаҳонни.

БАТАН

Дардларимни майдалайди тун,
Ой мўлтираб турар қошимда.
Осмон кўнглим кўтармоқ учун
Юлдузларни сочар бошимга.

Қоғозларга муҳрлангай сўз
Мисраларга тизиб жонимни.
Атрофимда беҳисоб дилсўз,
Шеър қуршади тўрт томонимни.

Қўрғонини бузиб кетар дил,
Тўсиқларга бўй бермас мутлоқ.
Хаёлимни айлайди чил-чил
Олислардан имлаган қишлоқ.

Суюнчига ошиқар шамол
Тинчин бузиб ухлаган боғнинг.
Кўз олдида турса ҳам ҳиллол,
Қабоғидан қор ёғар тоғнинг.

Соғинчимга соғинч қўшади
Бобом билан сирлашган булоқ.
Харсангларим қалбга кўчади
Вужудимга тўлдириб титроқ.

Чўққиларни қувиб изимдан
Орзуларим учар фалакка.
Борлиқ буни кузатиб зимдан
Ватан меҳрин қўшар юракка.

Ниҳондара қучоқ очади,
Қувончларим бошлаб борар йўл,
Тун чодирин судраб қочади,
Отам дейди: «Болам, ҳушёр бўл!»

ОНАМНИ СОҒИНДИМ...

Тунлари ой билан диллашган,
Тупроққа куйиниб сирлашган,
Бир умр ўт билан тиллашган
Онамни соғиндим, онамни...

Қийшайган тандири қорайди,
Дунё кўз олдимда торайди,
Пандлари коримга ярайди,
Онамни соғиндим, онамни...

Тоғларим кўз тикар йўлимга,
Қаламим толгандек қўлимда,
Байтларим бўй бермас ўлимга,
Онамни соғиндим, онамни...

Армоним тизилиб кетади,
Гоҳ кўнглим бузилиб кетади,
Хаёлим тўзилиб кетади,
Онамни соғиндим, онамни...

Ўтади ҳориққан кунларим,
Қуёшни йиқитган тунларим,
Оламни титратар унларим,
Онамни соғиндим, онамни...

Умримни қиймалаб карвонлар
Ташийди заъфарон ҳижронлар,
Боши хам гуноҳқор «полвон»лар,
Онамни соғиндим, онамни...

Хиёнат эшигин ёпганман,
Тўрт қатор мужмал шеър топганман,
Қалбимни ҳовучлаб чопганман,
Онамни соғиндим, онамни...

Титилсин битмаган китобим,
Ҳаётдан топмаган жавобим,
Ўлимдан оғирроқ азобим,
Онамни соғиндим, онамни...

СЎРОВ

Хазон бўлди боғларим, ота,
Булбулларнинг ноласи тинди.
Осмонимда кезган булутлар
Кўзларимнинг тубига инди.

Туни билан қийнаган ҳижрон
Олов қўшди дилнинг тафтига.
Юрагимни бериб йиғладим
Харсангларнинг совуқ кафтига.

Йўлларимга кўз тиккан онам
Кўз ёшига ғарқ бўлиб кетди.
Бир кечада дунё дилимнинг
Кулбасини вайрона этди.

Изларимни излайди шамол
Дараларда бўридек увлаб.
Шамширини қайраган ҳилол
Етолмайди бошимни қувлаб.

Тўрт томоним ўраб олди тоғ,
Жазо оғир кечади, чоғи.
Мени тунлар айлайди сўроқ
Отамнинг занг босган ўроғи.

МЕН ЎЗИМНИ ЙЎҚОТИБ ҚЎЙДИМ

Мен ўзимни йўқотиб қўйдим,
Қоғозларни куйдирар сўзим.
Олов ичра излаб юрибман
Узун тунлар ўзимни ўзим.

Кўзларимда сарғайган дунё,
Бошимда куз хазонлар сочгай.
Киприклари осмонни гўё
Кўтарган қиз қалбимни очгай.

Завқим қувиб етолмаган ғам
Сочларига боғланиб қолди.
Туни билан милтираган шам
Қисматимдан имтиҳон олди.

Гул баргидек тўкилар дилим,
Бармоқларин кафтимга боссам.
Кўзларимга сиғмаган гулим
Қучоғида ўзимни оссам.

Сархуш бўлиб чопсам боғида,
Туноҳларим домига олсин.
Ой шивирлаб чиққан чоғида
У бешикка суяниб қолсин.

БАҲОР УНУТМАБДИ...

Кўзларим занглади тунга тикилиб,
Йўлимни ёритмай қўйди қайсар ой.
Соғинч майдонида ҳолсиз йиқилиб
Хазондек тўзилиб кетдим, Гулчирой.

Дилимни дардсизлар англамас энди,
Оҳимдан титради сабрсиз дунё.
Йўллар изларимни опичлаб ёнди,
Оловзор оралаб юрибман гўё.

Қани йўлларимга кўз тиккан онам
Нураган кўнглимни бир зум кўтарса.
Қўллари қалтираб чиқса-ю отам,
Дилгир ғамларимни қувлаб юборса.

Биз юзга бўлиниб кетганмиз, синглим,
Қамчилаб ёшликнинг ҳуркак отини.
Қумрилар – минг йиллик эски мунажжим –
Куйлайди қалбимнинг куллиётини.

Яна қизғалдоқлар ёниб чиқишди,
Баҳор унутмабди бобом боғини.
Лайлаклар оқ тонгни олиб учишди
Бизга интиқ очиб кенг қучоғини.

Менинг ношудлигим панд бергани чин,
Қоғозга сочолмай юрибман сўзни.
Онамнинг руҳини шод этмоқ учун
Етаклаб бораман тонгда Наврўзни.

БАҲРОМГА

Дарвозанга ошиққан ҳижрон
Ғамга бошлаб борди йўлингни.
Қўнғироқлар кўтарди исён,
Сен ажалга тутдинг қўлингни.

Бахтиёрлик бахтсизлик билан
Ҳамроҳ бўлди кекса дарахтдек.
Кўзларимга тунни тикаман,
Жисму жоним қолар карахтдек.

Оҳ чекади муштипар онанг
Армонига пойандоз тўшаб.
Чимилдиққа умидвор хонанг
Дард ёзади кўнглимга ўхшаб.

Ой чиқишни билмайди тунсиз,
Тополмайман дилочар калом.
Тушларимга киради унсиз
Овга чиққан овчидек, Баҳром...

СЕЗМАЯПСИЗМИ?

Сифмаяпти дунёга дилим,
Дафтаримни қаро қилди ким?
Жароҳатли бургутдайин жим
Турганимни сезмаяпсизми?

Тоғлар мендан йироқда қолди,
Чумолилар теграмни олди,
Сизга бўлган меҳрим йўқолди,
Атрофимда кезмаяпсизми?

Мен бу «менман» – ўзим билмаган,
Қабоҳатни писанд қилмаган,
Ёвузликни кўзга илмаган,
Юрагимни эзмаяпсизми?

Бошимда чарх урганда ҳилол,
Кўзларимдан қуйилса савол,
Йиқилмасдан майдонда ҳалол
Осмонларга хезлаяпсизми?

Қаранг, келди қирларга баҳор,
Чўққиларга чиқиб кетди қор,
Сиздан кўра итим вафодор,
Ойболтамни тезлаяпсизми?

ҚАРЗ

Ўзбекистон Қаҳрамони
Абдулла Ориповга

Отам армон ёзар ҳар борганимда,
Бўйнимга қарз қилиб қўяр бир сўзни.
Дардига қўшилиб дард қорганимда
Тупроққа қадайман ногаҳон кўзни.

– Айтдингми?! – сўровни бошлайди ҳар гал,
Савол уйғотади қалбимда исён.
Наҳотки, бир сўзни сен шунча маҳал
Айтишга улгурмай юрибсан, нодон?!

Ота, саволингиз бунчалар тугун,
Мен адо бўлганман сўзлар туфайли...
– Болам, сен бир марта кириб мен учун
Абдулла Орифга ёлворгин, майли.

У ҳақни айтишдан қайтмаган шоир,
Ғамгин юрагимни англагай, зора.
Тоғларни боғ қилиб кездим бир умр,
Бу кун чиқишимга топмайман чора.

Тошкентга ошиқиб келаман саҳар,
Дунёни бузгудек дилимда нолам.
Саволлар изимдан изиллаб келар:
«Абдулла Орифга айтдингми, болам?!»

Дўрмон боғларида ёз кезар санғиб,
У ҳам ҳориққанга ўхшайди, чоғи.
Бошимда соябон тутади қалқиб
Шоирни бешафқат қаритган боғи.

Чинорлар буй чўзар, елкаси яғир,
Толлар қучоғини очади толга.
Ота, қарзингизни айтмоғим оғир
Дарддан адо бўлган бу оқсоқолга.

Қуёш кўк тоқини куйдириб чиқар,
Мўлтираб қолади занглаган ҳилол.
Менинг сўзлашимни умидвор кутар
Кўнглимга суянчиқ бўлган икки чол.
Кўнглимга суянчиқ бўлган икки чол...

ПИРЯХТОҒ КЕКСАЙДИ

Пиряхтоғ кексайди, кафтида осмон,
Юлдузлар сочилиб ётар қошида.
Дарёнинг бўғзидан отилган азон
Борлиқни уйғотар қирлар бошида.

Отамнинг қийшайиб қолган чайласи
Онамнинг меҳридан узилиб қолди.
Дунёнинг шафқатсиз макру ҳийласи
Мени танҳоликка ташлаб йўқолди.

Осилиб йиғлади қалбимда армон,
Чайқалар кўзимда ғамнинг қуёши.
Айрилиб қолишдан қўрқаман ҳар он,
Қайдасан, умримнинг содиқ йўлдоши?!

Тўнимни тун каби елкамга илдим,
Изимдан ёлворди майсалар мудроқ.
Дарднинг чангалида дардчил югурдим,
Ҳаёт сўқмоқлари кутди бечироқ.

Кийиклар кўксини очди ҳавога,
Какликлар қиқирлаб кўнглимни бузди.
Бобомнинг милтиғи кўмилган жойга
Ўргимчак ўрлашиб харита тузди.

Азобга ўт қўяр мастона дилим,
Умримни қувлайди изи йўқ шамол.
Тунлари имлайди мени бетиним
Қорли чўққиларда мизғиган ҳилол.

Отам Хизр билан чордона қуриб
Эски достонини айлар тиловат.
Ғамгин кўзларимга қувонч югуриб,
Унинг айвонида топдим ҳаловат.

Қисирлаб кетади қисир дарахтлар,
Қоғозга ёғилар аёвсиз баёт.
Қуёш ўлкасидан хабар келтирар
Баҳорни йўргаклаб югурган ҳаёт!

* * *

Чайқалади самода қуюн,
Дилгир елиб келар қошимга.
Кунларимни ўғирлайди тун,
Шивирлайман юракдошимга.

Сигмаяпман, ҳаво бунча дим,
Дунё куюк қалбимга сиғди.
Юлдузларга маҳлиё эдим,
Шамол келиб ўрнимни йиғди.

Ўнг кўксимда гурзи урар дил,
Майдалайди топганларимни.
Мен ўйлайман тунлари нуқул
Тиконзорда чопганларимни.

Кўк тоқидан узилади ой,
Мотам тутар бошимда осмон.
Юлдузларни кўкдан, ҳойнаҳой,
Отиб чиқар янграган азон.

Тоғ салобат тўкиб ўлтирар,
Сезганмикан кўзда ёшимни?
Осмон кўнгли бузилиб кетар,
Тонгга уриб олсам бошимни.

ГУЛБАҲОРНИНГ ГУЛСИЗ БАҲОРИ

Дарддан тўла кўнгил диёри,
Излаганда топилмас дори.
Буғдойзордан ёниб чиқади
Гулбаҳорнинг гулсиз баҳори.

Кипригида осилар осмон,
Изларида қуёш бўлар қон,
Йиғлаб чиқар тунлари пинҳон
Гулбаҳорнинг гулсиз баҳори.

Ҳаёт учқур адо бўлмас йўл,
Изғиб юрар қанча гумроҳ, гўл,
Эгатларда титраётган қўл —
Гулбаҳорнинг гулсиз баҳори.

Гулбаҳордан гул бўлмас жудо,
Уни гулга ўхшатган Худо,
Ҳосил учун қилар илтижо
Гулбаҳорнинг гулсиз баҳори.

У КУНЛАРНИ ЭСЛАГИМ КЕЛМАС

Зулҳаёт опамга

Болалик далалар бағрида қолди,
Пахта терар эдик ҳатто қорларда.
Опа, Бахши кампир қайга йўқолди
Ёки пул тегдими пахтакорларга?!

Хушмўйлов йигитнинг даласи қайда?
Қамчилаб юрибди кўкка отини.
Чиқиб уч юз кило пахта терганмиш
Шўрлик Жангибойнинг дардман хотини.

Уйим куйди дея титрар Шариф чол
Қулоққа кўндаланг босиб ўзини.
У шундай қилмаса эди, эҳтимол,
Сел олиб кетарди ризқу рўзини.

Дала дарсхонадек бўлмаган бежиз,
Бош эгиб юрардик ниҳолларга қул.
Тузнинг ози ҳам туз, кўпи ҳам бу – туз,
Маҳзун сўз бошларди усто Жумақул.

Хирмонлар осмонга бўйлашиб борар,
Унда тошдан эди, балки, жонимиз.
Ҳар кун бармоқларни тешиб қон олар
Сўнгги чаноқларда қолган нонимиз...

Опа, у кунларни эслагим келмас,
Пинҳона кўз ёшим оқаверади.
Юракка заррача ҳаловат бермас,
Ҳижронлар дилимни ёқаверади.

Яна бир кунимни ўғирлайди тун,
Кўзимни узмайман қора чодирдан.
Нормамни бажармай қочганим учун
Уялиб юрибман Бозор Қодирдан...

СИНГЛИМГА

Обиҳаёт – онам кўз ёшин
Юволмаган дарё, Гулсанам.
Юлиб кетди қалбим қуёшин
Биз билмаган дунё, Гулсанам.

Пирихтоғдек кексайди отам
Интиқ кутиб одил Ҳакамни.
Қоғоз билан сирлашган қалам
Унутмайди «полвон» акамни...

Кўз тикади бобомнинг боғи
Мевалари остига оғиб.
Орзиқгирса Ватан тупроғи,
Шеър бўлади ғамларим ёғиб.

Оқ тутларни талайди зоғлар,
Болам кирар тушимга йиғлаб...
Кўзларимда музлаган тоғлар
Тополмайди кўнглимни излаб.

Йиғламасдан яшагин, синглим,
Асраб қўйгин кўзинг ёшини.
Билдирмасдан эғиб қўйганман
Рақибимнинг мағрур бошини.

Қайтар дунё қайтар ўзимга,
Ҳаловатсиз дамларни отдим.
Байт тизади борлиқ кўзимда,
Шодлигимни қайга йўқотдим.

БАҲОРИМГА НУҚТА ҚЎЙДИНГ...

(Эркин полвоннинг оҳи)

Шамол каби саҳроларда кезган болам,
Тўлқин бўлиб ўзанидан ўзган болам,
Қўлларини менга томон чўзган болам,
Сени кутган майдонларинг бўшдир энди,
Фамларимга ҳижронларинг қўшдир энди.

Баҳоримга нуқта қўйдинг баҳор билан,
Бунча эрта видолашдинг диёр билан?
Умидворинг йиғлаб қолди мен зор билан,
Тўлиб турган майдонларинг бўшдир энди,
Фамларимга ҳижронларинг қўшдир энди.

Бойовулда бойўғлилар нидо қилар,
Балки, сенинг тақдирингни билгай улар,
Сумбатингдан она ернинг бағри тўлар,
Қалбинг битган майдонларинг бўшдир энди,
Фамларимга ҳижронларинг қўшдир энди.

Чимилдиқсиз қолиб кетди деворимиз,
Қиёматга ҳамроҳ бўлсин дийдоримиз,
Давраларда чирқирайди хуморимиз,
Тўлқин бўлган майдонларинг бўшдир энди,
Фамларимга ҳижронларинг қўшдир энди.

Кун қаро тўн кийди менинг нолам билан,
Сен олишиб кетдинг бутун олам билан,
Ер тўярми Алпомишдай болам билан,
Шодликларим, балки, ёлғон тушдир энди,
Бошим узра учган қаро қўшдир энди.

ИЛТИЖО

Зухро, мени унутди осмон,
Бошим узра қиров сочди тун.
Йўлларимни айла чароғон
Юқорилаб бормоғим учун.

Чўққи, тубсиз кўнглимни кўтар,
Бургутларга бўлай ҳамсоя.
Дунё чархи гулдираб ўтар
Кўнларимни этмай ҳимоя.

Дарё – тиним билмас чавандоз –
Ғамларимни қамчилаб борар.
Юрагимда бонг урган овоз
Байтларимга андоза олар.

Она, ойни кўтардим бошга,
Юлдузларим учдилар қаён?
Ёниб чиқар ҳар тонг қуёшга
Дилни ўртаб янграган азон.

Ватан – бобом меҳрини ёзган,
Кафтларимни куйдирган дуо.
Гўзалликка интилиб озган
Оққушларга қилдим илтижо.

Ота, отдан тушмаганим рост,
Суякларим майдонда қотди.
Шивирлайман, қалбимда «Ихлос»,
Изларимни бўрон йўқотди.

Болам, бедил отангни кечир,
Юрагини едирди шеърга.
Соғинчимни билдирмай кўчир
Онанг қувонч ўстирган ерга.

ЮЛДУЗЛАРГА ҚЎЛИНГ ЕТМАСА

Эй одам, сен нега бунчалар пастсан?
Чивинлар елкангда яйраб юрибди.
Балки, чумолилар излаган хассан,
Қалбинг пештоқида илон турибди.

Қисиқ кўзларингга қисилган дунё,
Зулматга кўмилиб кетасан билмай.
Заминнинг кафтидан узилиб гўё
Ўргимчак дорига чиқдинг йиқилмай.

Лангарчўп қидириб юрибсан энди
Осмонни кўтариб унсиз бошингга.
Кипригингга бургут боласи қўнди,
Индамас ин сўраб келди қошингга.

У кун шуҳратингдан кўкка завқ олиб
Қарсак чалиб юрган момоқалди роқ
Шамол шарпасидан кетди йўқолиб,
Энди йўлларингга ёқолмас чироқ.

Шўрлик пешонангни силайди майса,
Симириб ичади оққан ёшингни.
Агар юлдузларга қўлинг етмаса,
Ойнинг ўроғига қўйгин бошингни.

ОДАМЗОД ТАҚДИРИ

Туннинг қора тўни азалдан ўша,
Қарға куйлаяпти минг йиллик куйин.
Дунё – эски бозор, текин томоша,
Қанча масхарабоз кўрсатар ўйин.

Сурхонда қирларнинг бағрини ўйиб
Лалми боғ яратди бир кекса боғбон.
Қуёшнинг тафтидан елкаси куйиб
Инсонни бошлади эзгулик томон.

Кимдир дарёларни жиловлаб чиқар,
Ҳавони қўриқлаб, сувни қўймайди.
Очкўзнинг очиққан нафсидан ҳазар,
Борлиқни ютса ҳам кўнгли тўлмайди.

Одамзод тақдири бунчалар тахир?
Шайтоннинг ҳукмидан бўлолмас холи.
Миллионга бўлса ҳам бир инда, ахир,
Яшаб юрибди-ку мағрур чумоли.

Улар сипо эмас, балки қутурган...
Дунё ёқасини ушлагим келар.
Ҳаммани бир хилда кўтариб турган
Ёрнинг калласига муштлагим келар.

БОШИМ ТОШГА ТЕГИБ КЕТДИ...

(Хўжамберди ота фарёди)

Юрагимга дунё армон экиб кетди,
«Намозгоҳ»да бошим тошга тегиб кетди.
Бойовулга бой берганман, болам, сени,
Бир кечада қаддимни ғам эгиб кетди.

Овунаман сени йўқлаб ёшлар билан,
Кўз ёшимни қўшиб ичдим ошлар билан.
Сен кўнглимни кутаргани бел боғладинг
Қувончимни адо қилган тошлар билан.

Майдонларда кўксинг кериб юрмайсанми?
Ғамларимга қувонч бериб турмайсанми?
Саҳар пайти яна қайтиб келдим дея
Ҳижронимни юрагимдан қувмайсанми?

Уйнашма, ой, зар йўқотган заргар билан,
Қувончларим кетиб қолди Анвар билан.
Фарёдимни тингламайди энди ҳеч ким,
Қиш умримни қиймалайди январь билан.

«Намозгоҳ»да бошим тошга тегиб кетди,
Бир кечада қаддимни ғам эгиб кетди...

КЎЗЛАРИМДА СУЗАР ОЙ

Маҳмуд Намозга

Кўзларимда сузар ой,
Дил мулкини бузар ой.
Муҳаббатнинг навосин
Борлиққа юргизар ой.

Шивирлайди майсалар,
Қиқирлайди майсалар.
Байроғимнинг рангидек
Жимирлайди майсалар.

Ўйинга тушди чечам,
Чечакзор бўлди кечам.
Шундай гўзал онларни
Тарк этгим келмас ҳечам.

Тинчликка йўл достоним,
Эй беғубор осмоним.
Дўмбирам навосида
Жўр бўлиб оқар қоним.

ЯНГИ КУН ОЛАМГА ЁҒДИРГАЙ НАВО

Бор бу олам ичра айтар сўзимиз,
Гул сочиб келгай улуғ Наврўзимиз.
Завқимизга завқ қўшиб айлар дуо
Бошимизда соябон Дилсўзимиз.

Бахтиёрлар бахтини топган замин,
Аҳди борлар аҳдини топган замин.
Нур сочар Мирзо Улуғбек юлдузи,
Кўкда ҳам ўз тахтини топган замин.

Ҳилпирар осмоннамо байроғимиз,
Биз Темур бобонинг улкан боғимиз.
Бахтимизга тонг билан кезгай Ҳумо,
Ортади борлиққа дил ардоғимиз.

Барқарорлик гулларин сочган Ватан,
Кунда-кун чексиз чирой очган Ватан.
Янги кун оламга ёғдиргай наво,
Ишқимиз гулзорини қучган Ватан.

Хушхабарлар ёғдириб кезгай баҳор,
Кўзларимда яшнагин, она диёр...

ОНАМ ОЛИБ КЕТДИ САРҒАЙГАН КУЗНИ

Келдим, мени қутлар тоғу тошларим,
Йиллар пешонамга филдирак сурди.
Дардимни уқмаган қариндошларим
Дунё айвонида дардсиз югурди.

Осмон осилибди борлиқни қучиб,
Чўққилар кафтида титрайди нажот.
Ўтдим сўқмоқлардан бургутдек учиб,
Дилни соғинчзорга боғлади ҳаёт.

Онам олиб кетди сарғайган кузни,
Қоғозларда ғамгин байтларим унди.
Отам қувлаяпти қалтираб юзни,
Сўнги танҳоликка сирдош тутинди.

Қувноқ болаликнинг тотли дамлари
Мени хотиралар домига отди.
Оқизган кулчамнинг ширин таъмлари,
Топган ҳаловатим завқин йўқотди.

Ҳануз баландларда юрибман бепо,
Шамол увлаяпти қайраб изимдан.
Юлдузлар – йўлимда ёғилган дуо,
Ўзиб кетаяпман, сўзсиз, ўзимдан.

Қоғозга тўкаман туннинг рангини,
Оймомо ўйловдан озиб кетади.
Қаламнинг шеър сўраб қилган жангини
Фалак манглайимга ёзиб кетади.

ЕР КЎРМАГАН КУРАГИМ ҚОЛСИН

Юлиб ташланг, майли, додимни,
Пайҳон айланг бор ижодимни,
Давраларда этманг ёдимни,
Армон тўла юрагим қолсин.

Дарё бўлдим, тўфон қуринглар,
Қувончимни қувлаб юринглар,
Гар йиқилсам, шодон кулинглар,
Айтолмаган тилагим қолсин.

Тоғдан тушган қайсар боламан,
Бош эголмай тоғдек қоламан,
Дардингизга қулоқ соламан,
Тошни қучган билагим қолсин.

Ғамни еди ғамхўр қувончим,
Изимда бор юз минг гумончим,
Кетиб бўлган мендан ишончим,
Ер кўрмаган курагим қолсин.

БАҲОР КЕЛДИ, СЕН КЕЛМАСАНГ ҲАМ

Соғинч дилни қитиқлайди жим,
Англамайди завқимни ҳеч ким,
Чечакзорга айланди қалбим,
Баҳор келди, сен келмасанг ҳам.

Гулдирайди кўпчиган ҳаво,
Юрагимни тўлдирар наво,
Оққушларга қилдим илтижо,
Баҳор келди, сен келмасанг ҳам.

Лолаларнинг ловулла юзи,
Кўзларимда холларинг изи,
Имляпти тақдир юлдузи,
Баҳор келди, сен келмасанг ҳам.

Хуморимни келтирди ялпиз
Сой бўйида шивирлаб унсиз,
Оҳуларга оҳ ичирган қиз,
Баҳор келди, сен келмасанг ҳам.

БАҲОР МЕНИ ҚУТЛАШГА КЕЛДИ

Қуёш, қайноқ меҳрингни туйдим,
Ҳаёт, сени онамдек суйдим,
Лолаларнинг тафтидан куйдим,
Баҳор мени қутлашга келди.

Ялпиз сувга айтди тушини,
Унга бердим кўнгил қушини,
Болам, қара тақдир ишини,
Баҳор мени қутлашга келди.

Гулни ўпиб юзин намладим,
Ёноғидан соғинч жамладим,
Кўзларимда ғазал дамладим,
Баҳор мени қутлашга келди.

Унутмайман, йигирманчи март
Онам учун келтиргандим дард,
Шу кунни деб қувонмоғим шарт,
Баҳор мени қутлашга келди.

Йўлларимда гул сочар ўрик,
Англамайман бу қандай кўрик,
Боларига бўлибман шерик,
Баҳор мени қутлашга келди.

Андалиблар тонгда айтди роз,
Борми бундан ортиқча эъзоз?
Юрагимни чечакзорга ёз,
Баҳор мени қутлашга келди...

Туни билан диллашган далам,
Сен ақлимдан оздирган қалам,
Кулбанга ўт қўярман, алам,
Баҳор мени қутлашга келди...

20.03.2011.

НОЛА

(Собиржоннинг қабр тошига)

Менда юрак йўқ эди, болам,
Табибларнинг чопдим қошига.
Бир кечада фарқ бўлди олам
Қўзларимнинг оққан ёшига.

Елкамга тоғ қулади, нетай?
Бағрин тиглаб юрибди Жаҳон.
Туни билан илтижо этай,
Бизга сабр бергин, Художон...

* * *

Тақдир сени шу тупроққа экиб кетди,
Ер ўпмаган елканг ерга тегиб кетди.
Қабринг узра ўсиб чиққан майсалар ҳам
Айрилиқдан бошларини эгиб кетди.

ГУЛБАҲОРГА БОҚ

*Деновда Гулбаҳор Муродова
деган фермер бор*

Далаларни дастурхон этиб,
Юрагини сочар дон этиб,
Буғдойзорни имтиҳон этиб
Гуллаётган Гулбаҳорга боқ.

Денов десанг, жони югургай,
Эгатларда қони югургай,
Тонг отса, деҳқони югургай,
Ўйлаётган Гулбаҳорга боқ.

Ватан эрур бир сиқим тупроқ,
Кўзларида чақнайди чақмоқ,
Дарс олади ҳар битга япроқ,
Сўйлаётган Гулбаҳорга боқ.

Шивирлайди изидан майса,
Қуёш оғиб қишлоққа қайтса,
Пахтазорлар завқини айтса,
Куйлаётган Гулбаҳорга боқ.

Уни баҳор севгани учун,
Қўйни гулга тўлгани учун,
Моҳир фермер бўлгани учун
Тўйлаётган Гулбаҳорга боқ.

УСТОЗГА

Какликлар қафасда виқирлаб
Овчининг домидан айтди роз.
Сиз уни юракка муҳрлаб
Қўясиз билдирмай эътироз.

Тулкилар юрибди. Тулкилар..
Ишлатиб минг битта пандини.
Қафасга солинмас лек улар,
Қандини уришсин, қандини.

Илонлар чиқади вишиллаб,
Заҳардан бўғзини тўлдириб.
Борлиққа жар солар пишиллаб
Юраксиз қуённи ўлдириб..

Яшашнинг сирини билгандек
Семириб кетибди ўғри ғоз..
Умримни имтиҳон қилгандек
Изимдан от солар инқироз.

Дод солиб оқади дарёлар,
Даралар кимсасиз увлайди.
Тоғларнинг бағрида қийқириб
Бўрилар ўлжасин қувлайди..

Ақлимни оқизиб кетаман,
Олисдан янграгай бир овоз.
Қаламни қоғозга тутаман,
Тўғри ёз... Тўғри ёз... Тўғри ёз...

25.05.2011.

РАНГ СОЧАДИ СЕҲРГАР ДУНЁ

Ўроқчи ой ўрар умримни,
Хирмонига янчиб чиқар тун.
Совуради шамол жисмимни,
Айтинг, нима қолди мен учун?

Дарвозабон дарвоза ожиз,
Анграяди дилгир фалакка.
Остонада чинор тинимсиз
Йиллар билан курашар якка.

Бўғзин йиртиб югурар дарё
Харсангларнинг бошига муштлаб.
Борлиқ кўчиб кетгандек гўё,
Лол қоламан ёқамни ушлаб.

Кўчишга шай омонат девор
Кўрсатмайди қўшни қизини.
Пештоқида эски кўз тумор,
Кўр қилибди дунё кўзини.

Манглайимда синиқ чизиқлар,
Қора мушук йўлимни тўсган.
Қисматимга боғлиқ тўсиқлар
Кўзларимнинг тубига кўчган.

Қийшаяди қартайган толлар
Анҳорларга айтиб розини.
Оймомога мўлтираб чоллар
Соғинади ўтган ёзини.

Ранг сочади сеҳргар дунё,
Қиёсини излаб толаман.
Чўққиларга бўлиб маҳлиё
Янги кундан дуо оламан.

30.8.2011.

ЭЛ ЁДИДА САҚЛАР ЭКАН...

*(Ижод аҳлини қадрлайдиган оғамиз
Фахриддин Низомиддиновни хотирлаб)*

Сангардакнинг сабр қилмас шамолидай,
Боботоғнинг шомда чиққан ҳилолидай,
Шаршаранинг бизга берган саволидай
Сиз кетдингиз қай манзилга шошиб, оға?

Тулпорларнинг ёлларида ўйнайди нур,
Чўққилардан ранг оласиз дилда ғурур,
Хумо юртни қучганига айлаб шукур
Сиз кетдингиз қай манзилга шошиб, оға?!

Шаҳобиддин ҳожи бобо изларидан,
Сўрамасдан, балки, буни ўзларидан,
Қувонч йиғиб набиралар кўзларидан
Сиз кетдингиз қай манзилга шошиб, оға?!

Дунё, билсам, битилмаган дафтар экан,
Умр учиб бораётган каптар экан,
Яхшиларни эл ёдида сақлар экан,
Сиз кетдингиз қай манзилга шошиб, оға?!

Фахр қилгай эл Фахриддин боласидан,
Тоғлар титрар Сангардаксоё ноласидан,
Ой айланар сочларингиз толасидан,
Сиз кетдингиз қай манзилга шошиб, оға?!

Сариосиё қирларида Қорабайир,
Тулпорларда чавандозлар қилгай сайр,
Улоқ сизда кетган бўлса, майли, хайр...
Сиз кетдингиз қай манзилга шошиб, оға?!

25.12.2011.

ҚАДР ТОПГАН ҚАДРДОНЛАРИМ

Намозшомда санғиб юрар куз,
Сарғайибди кўнглимиз боғи.
Талпинаман юксакка ҳануз,
Кўринмайди йўлнинг адоғи.

Обиҳаёт оқаётган вақт
Харсангларга урар ўзини.
Чўққиларнинг пойида карахт
Изляяпман ойнинг изини.

Қайга кетди Майсара момо?!
Итларининг овози ўчган.
Дараларни титратган наво
Дарёларнинг мавжига кўчган.

Тошсупада уйилган хазон
Ўтганларни солди ёдимга.
Бир лаҳзада замин у замон
Тўлиб кетди арзу додимга...

Атрофимда увлайди шамол,
Дуч келаман чексиз хатарга.
Ўроғини қайраган ҳилол
Кетиб қолди менсиз шаҳарга...

Қучоғимни тўлдирар қишлоқ,
Ёниб келар Бегимқул тоғам.
Йўлларимга югурмас муштоқ
Мени ойлаб кўрмаган оғам.

Наҳот, қисқа шунчалик умр,
Кўзларимдан ёғар саволлар.
Болам, вақтни қувлашга югур,
Ғаниматдур бу оқсоқоллар.

Қосим мерган азонда туриб
Яратганга айтди розини.
Кўрмаганди шунча йил юриб
Овчиликнинг инқирозини.

Кўринмайди яна бир одам,
Ўрни менга роса билинди.
Ёруғликка интилган онам
Майсазорга дафн қилинди.

Сўзни нондек қадрлар мудом
Қадр топган қадрдонларим.
Ҳар қадамда топдим эҳтиром
Ёнингизда юрган онларим.

Ў, бу тоғлар отамдек улуғ,
Чорлайверар баланд бўлишга.
Мен уларни кўкка кўтардим,
Дунё аҳли келсин кўришга!

ХОТИРАМНИНГ МУНГЛИ ОҶАНГИ

Куз...

Отамнинг кўҳна китоби,
Сарғайибди ўтган умрлар...

Тун...

Кўзларим йиғган жавоби,
Қуёшини излагай улар...

Ой...

Онам қувлаб адо бўлган нон,
Оқармади қисмат тандири.
Бизлар эса йўлдамиз ҳамон,
Бўйнимизда ҳаёт занжири...

Осмон...

Осиб қўйилган қозон,
Қайнамайди қуёш тафтидан.
Янграяпти қайдадир азон,
Таҳоратсиз қолдик, афтидан...

Тоғ...

Тарозига қўйилган тошлар
Қутиб ётар савобимизни.
Умримизни баландга бошлар,
Ололмайди жавобимизни.

Дала...

Бобом топиб берган йўл,
Дехқон ундан чиқиб кетмаган.
Ниҳолларни эъзозлаган қўл,
Чаноқларни четлаб ўтмаган.

Йўл...

Қаранг, яна қанча оломон

Томошадан завқланиб қолар.
«Ов» қилишга чоғланган жувон
Гуноҳига кўмилиб борар...

Қишлоқ...
Дарвозанинг қошида чоллар
Қувончини кутишдан толган.
Булутларни қувган шамоллар
Ялпизларнинг кўркини олган.

Замин...
Елкасида ҳаёт тўрваси,
Юзларининг таноби қочган.
Тирикликнинг ёвғон шўрваси
Бағридаги сирларни очган.

Хотирамда мунгли оҳанглар
Тирнайверар нуқул ярамни.
Қоғоздаги пинҳона жанглар
Адо қилди унсиз қаламни...

Гуллаб кетди билдирмай шаҳар,
Дилхуш кездим қушлар базмида.
Қувончларга тўлиб ҳар саҳар
Байт тўпладим қалбим назмига.

Иморатлар боши фалакда,
Қурувчилар, сизга қойилмиз.
Биз уй қурдик мудом юракда,
Ижарада турган шоирмиз...

Чарчаб қолдим жумбоқ ечишдан,
Миниб келдим шижоат отин.
Нима фойда тинмай кўчишдан?
Тўнимни ол, кетайлик, хотин!

* * *

Баланд эдик тоғда юганда,
Қўлларимиз кўкка етарди.
Хаёлимиз ойни ухлатиб
Юлдузларни қувлаб кетарди.

Осмон ёзиб қўйган рўмолин
Гоҳо тунга айларди тортиқ.
Дарёларнинг сирли саволин
Севар эдик юракдан ортиқ.

Андалиблар куйлаётган роз
Боғлар эди дилни гулзорга.
Биз топганмиз қанчалар эъзоз
Завқимизни сочиб баҳорга.

Меҳримизни соғинган боғлар
Қўлимизга гуллар тутарди.
Бошимизда соябон тоғлар
Бизни интиқ бўлиб кутарди.

17.01.2012.

* * *

Бу кўксимга сиғмас дилимни
Тоғларимга қузатгим келди.
Дарё бузиб кетган йўлимни
Соғинчзорга узатгим келди.

Йўл бермагай кўнглимга йўллар,
Парвозимни хушламас шамол.
Шамширини силкитган бўлар
Боботоғни тарк этган ҳилол.

Саф тортишиб қора қуюнлар
Қўзларини боғлар қуёшни.
Адо қилгай «сирли» ўйинлар
Маломатдан чиқмаган бошни.

Қора мушук, жони тош экан,
Кесаверди тинмай йўлимни.
Мен ўзимдан ғурурланардим
Оймомога чўзиб қўлимни.

Ота, «Баён» отингиз қайда?!
Атрофимда жинлар куйингай.
Миниб кетсам, қилмиши майда
«Одамча»лар мендан суюнгай.

Байтларимга олов қўшгандек
Ғазалларим қолар дунёда.
Қувончимга қўйган маҳал чек
Куйлайдилар мендан зиёда.

15.01.2012.

МУҲАББАТСИЗ ҚОЛГАН ГУЛЛАР

(Нурмуҳаммад раисга мактуб)

Қуёш чиққан қирларда гул ундимикан?
Кетмонларнинг навосида оқди жаранг.
Кимдир бизнинг қадримизни билдимикан?
Бемаҳалда қуриб қолса Обизаранг¹...

Гулсанамнинг гуллаётган далалари
Тошлоқларга қадаб қўйди кўзимизни.
Саратоннинг олов сочган паллалари
Биз оташга урар эдик ўзимизни.

Пахта тонгдек оқарарди пайти келиб,
Юрагимиз юлдуз каби ёришарди.
Кафтин очган чаноқларнинг «қули» бўлиб
Армонимиз булутларга қоришарди.

Эгатларда саратоннинг тафтин ичиб
Далаларнинг ҳавосини хушлаганмиз.
Гулга кирган ниҳолларнинг белин қучиб
Нурмуҳаммад раис билан ишлаганмиз!

Ҳориққанмиз асов бахтни қува-қува,
Панд берарди умримизга эгов йиллар.
Биз кезмаган кўчаларда, раис бува,
Соғинч сочди муҳаббатсиз қолган гуллар.

¹ Дарё номи

ТЕРМИЗИЙЛАР ДИЁРИГА

Бахтни қучиб байроғини илди ойга,
Юракларга ҳурлик берди давру замон.
Йўлинг тушса Денов деган азиз жойга,
Алпомишлар пешвоз чиқар сенга ҳамон.

Кўнгил шамин туни билан милтиратиб
Муҳр боссанг муҳаббатнинг қарорига.
Ич-ичингдан соғинчларинг куртак отиб
Шайланасан Термизийлар диёрига.

Оллоёрлар қўним топган сирли гўша,
Қўрғонлари мағрур турар тўкиб савлат.
Асл алпнинг набираси бўлган ўша
Улуғларни эъзозлаган Омондавлат.

У тупроқнинг қиёсига қиёс излаб
Хаёлларинг кезиб юрса ер юзини,
Боботоғнинг чўққисини мағрур кўзлаб
Топажаксан одамзоднинг илдизини.

* * *

Сўзсиз симирганим бир коса азоб,
Туннинг ботқоғига ботиб қолганман.
Ҳеч ким саволимга беролмас жавоб,
Отимни изи йўқ йўлга солганман!

Қоялар қовоғин осиб қораяр,
Умримни эговлаб ўтаяпти вақт.
Қуёшни сарҳисоб қилган соялар
Чўққида ёнбошлаб ётибди карахт.

Девона бобонинг девлари билан
Тунайди қирларда қолган улоқлар.
Юракни совитиб кетар дафъатан
Онам кўз ёшини ювган булоқлар...

Сарғайган боғларим кўздан йироқда –
Искандар тоғида бўзлайди нолон.
Хазонлар уюлиб ётган қишлоқда
Нечун кўринмайди бирор тирик жон?

Умримнинг гуллаган дамлари ўтди,
Хизрга эргашиб олмадим дуо.
Бошимдан қорайган булутлар кетди,
Озодман, озодсан, бетакрор дунё...

Бориб эшагимни олиб кел, болам,
Соғинчдан тўкилди юрагим ёғи.
Мен билан дардлашмай қўйди бу олам,
Нега ёнмаяпти бобом чироғи?!

МУНДАРИЖА

<i>Бошимизда йўрғалайди ой.....</i>	3
-------------------------------------	---

ЭЛЛИК ҲАЗАЛ

Юртимнинг эрк, Озоди Сиз.....	6
Бобур.....	7
«Назм гулзорида...»	8
«Ўргилиб ҳар тонг қуёш...»	9
«Нечун оламга сифмас, бу дилим...»	10
Азим дарёси бор юртда.....	11
«Ҳамал кўнгил ёзиб...»	12
Асл побонисиз юртнинг	13
«Қоматингни гул десам...»	14
«Сиз Ватан гулзорининг...»	15
«Тоғларимни соғиниб...»	16
«Топмадим дил тинглаган...».....	17
«Тун ёқиб юлдузларин...»	18
«Майдаловчи майдалайди...»	19
«Қайтариб бермайдими...»	20
«Наволардан наво излаб...»	21
«Азизам, сиз билан...»	22
«Гуллаган киприкларингдан...»	23
«Юракларни зиё айлаб...»	24
«Борлиқ ясанди бедор...»	25
«Сочди ёз неъматларин...»	26
Сизни эл эъвозлагай	27
«Сен дилим бозорида...»	28
«Баҳор ҳам эртароқ келгай...».....	29
«Баҳорни боғда кезган...»	30
«Юрак тўфонида...»	31
«Ҳама бемор учун бирдек...»	32

«Билиб мухлис этар...»	33
«Гарчи дунё кенг эрур...»	34
«Тамоми ер юзининг илмини олган Бухоросан...»	35
«Маст этар...»	36
«Гул юзга қиёс топмади...»	37
«Ўйнама кўнгил билан...»	38
«Қувонч қалбимда нур сочса...»	39
«Бетайин, қитмир «мушук»...»	40
«Ётаркан она тупроқ пойимизда...»	41
«Ғазалхон ҳосилотдирман...»	42
«Тунларингни ёруғ қилган...»	43
«Айласам гулларни маст...»	44
«Яшил дил дафтарим...»	45
«Жонга ором бахш этар...»	46
Ой, боламнинг бошидамисан?!	47
«Адабиёт, адашганман асл нотангни топмасдан...»	48
Умр унсиз талош бўлди	49
Устоз	50
«Топмагай кўнглимга йўл...»	51
«Сен ғазал уммонида...»	52
«Ёзай кўнглимни, дилхуш бўлмасангиз...»	53
«Яшил олам қучоғида...»	54
«Барча пасткашлик сенинг қонингдадур...»	55
«Ул гулни фиғонида...»	56
«Тун ёзиб дард чодирин...»	57
«Оҳукўз ҳуркаккинам...»	58

ДАФТАРИМ ҚИРЛАРДА ҚОЛДИ

Дарвозанга қўриқчи отам	60
Гуллаяпти кимсасиз боғлар	61
Юрагимга сиғмайди дунё	62
Кафтимга қўй кафтингни, пахта	64
Куз соғинчи	66
Қорбобога ўхшайди отам	67
Кўкка отдим куйчи дилимни	68
Ватан	69

Онамни соғиндим.....	70
Сўров.....	71
Мен ўзимни йўқотиб қўйдим.....	72
Баҳор унутмабди.....	73
Баҳромга.....	74
Сезмаяпсизми?.....	75
Қарз.....	76
Пиряхтоғ кексайди.....	78
«Чайқалади самода қуюн...».....	79
Гулбаҳорнинг гулсиз баҳори.....	80
У кунларни эслагим келмас.....	81
Синглимга.....	82
Баҳоримга нуқта қўйдинг... ..	83
Илтижо.....	84
Юлдузларга қўлинг етмаса.....	85
Одамзод тақдири.....	86
Бошим тошга тегиб кетди.....	87
Кўзларимда сузар ой.....	88
Янги кун оламга ёғдиргай наво.....	89
Онам олиб кетди сарғайган кузни.....	90
Ер кўрмаган курагим қолсин.....	91
Баҳор келди, сен келмасанг ҳам.....	92
Баҳор мени қутлашга келди.....	93
Нола.....	94
«Тақдир сени шу тупроққа экиб кетди...».....	95
Гулбаҳорга боқ.....	96
Устозга.....	97
Ранг сочади сеҳргар дунё.....	98
Эл ёдида сақлар экан.....	99
Қадр топган қадрдонларим.....	100
Хотирамнинг мунгли оҳанги.....	102
«Баланд эдик тоғда юрганда...».....	104
«Бу кўксимга сиғмас дилимни...».....	105
Муҳаббатсиз қолган гуллар.....	106
Термизийлар диёрига.....	107
«Сўзсиз симирганим бир коса азоб...».....	108

Адабий-бадгий нашр

Ахтамқули

БОШИМДА ОСМОН АЙЛАНАР

Муҳаррир: Абдулла ШАРОПОВ

Бадгий муҳаррир: Баҳриддин БОЗОРОВ

Техник муҳаррир: Хуршид ИБРОҶИМОВ

Саҳифаловчи: Алимардон АҶИЛОВ

Мусахҳиҳ: Отабек БОҶИЕВ

Нашриёт лицензияси: АИ №134, 27.04.2009

Теришга берилди: 03.03.2014 й.

Босишга рухсат этилди: 27.03.2014 й.

Офсет қоғози. Қоғоз бичими 84x108^{1/32}

Journal гарнитураси. Офсет усулида босилди.

Ҳисоб-нашриёт т.: 2,8. Шартли б.т.: 5,88.

Адади: 2000 нусха.

Буюртма №11

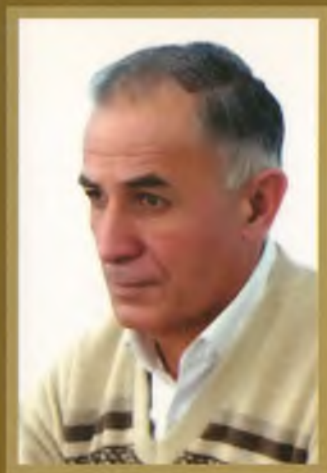
«AKADEMNASHR» нашриётида тайёрланди.
100156, Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 20^А-мавзе 42-уй.

Тел.: (+99871) 217-16-77.

e-mail: akademnashr@mail.ru

web-site: www.akademnashr.uz

«SPECIAL PRINTING SERVICE» МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
100096, Тошкент шаҳри Чилонзор кўчаси 1^А-уй.

Ахтамқули

*Тун ёқиб юлдузларин, бошимда осмон айланар,
Кўзларим гирдобида дунёи сарсон айланар.*

*Дардларимни ун қилиб йилларни тегирмонида,
Байтларим буй бермаган минг битта исён айланар...*

АКАДЕМИЯ НАШР

ISBN 978-9943-4298-2-6

9 789943 429826